การปฐมนิเทศ ผู้ว่าราชการจังหวัด ที่ได้รับการแต่งตั้งใหม่

เอกสารความรู้ สดร.
ลำดับที่ ๔ / ปีงบประมาณ ๒๕๕๖
สถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย

การปฐมนิเทศผู้ว่าราชการจังหวัด ที่ได้รับการแต่งตั้งใหม่

เอกสารความรู้ สดร.
ลำดับที่ ๔ / ปีงบประมาณ ๒๕๕๖
สถาบันดำรงราชานุภาพ
สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย

คำนำ

สถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ได้จัดทำ “เอกสารความรู้ สดร. ลำดับที่ ๔/ปีงบประมาณ ๒๕๕๖ เรื่อง “การปฐมนิเทศผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับการแต่งตั้งใหม่” โดยปลัดกระทรวงมหาดไทย (นายวิบูลย์ สงวนพงศ์) รองปลัดกระทรวงมหาดไทย ฝ่ายกิจการพิเศษ (นายภาณุ อุทัยรัตน์) และรองปลัดกระทรวงมหาดไทย หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านสาธารณภัยและพัฒนาเมือง (ม.ล.ปนัดดา ดิศกุล) เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานต่อไป

เอกสารความรู้ สดร. ฉบับนี้ นำลงเผยแพร่ทางเว็บไซต์ของสถาบันดำรงราชานุภาพ (www.stabundamrong.go.th) ด้วย

สถาบันดำรงราชานุภาพ
สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
เมษายน ๒๕๕๖

การปฐมนิเทศผู้ว่าราชการจังหวัด ที่ได้รับการแต่งตั้งใหม่[๑]

วิบูลย์ สงวนพงศ์
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

แสดงความยินดี

เรียนท่านรองปลัดกระทรวง ท่านอธิบดีกรมการปกครอง ท่านผู้ว่าราชการจังหวัด และท่านผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย ผมขอแสดงความยินดีอีกครั้ง เพราะรู้ว่าการรอคอยตำแหน่งที่มีความสำคัญนั้นเป็นเรื่องที่ยากมาก และเป็นเรื่องที่น่ายินดี

---

[๑]ส่วนพัฒนาและบริหารจัดการความรู้ สถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย สรุปและเรียบเรียงจากการปฐมนิเทศผู้ว่าราชการที่ได้รับการแต่งตั้งใหม่ เมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๖ ณ ห้องประชุม ๑ อาคารศาลาว่าการกระทรวงมหาดไทย จัดโดยวิทยาลัยมหาดไทย

แม้ว่าวันนี้ท่านอธิบดี ท่านรองปลัดจะไม่ได้อยู่ครบทุกคน แต่มีท่านรองภาณุที่อยู่ทั้งจังหวัดใหญ่ อยู่ส่วนกลาง และอยู่ทางภาคใต้ ท่านดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงสุดมาแล้ว ท่านอธิบดีกรมการปกครอง ท่านชวน ศิรินันท์พร เคยอยู่จังหวัดทางภาคอีสาน แล้วไปอยู่จังหวัดแพร่ อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ท่านฉัตรชัย พรหมเลิศ) ปีที่แล้วอยู่ภาคกลาง คิดว่าน่าจะเป็นประโยชน์ทุกภาค อย่างน้อยมีส่วนร่วมที่สำคัญ

ผมอยากจะเรียนว่าทั้งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย ทั้งผู้ว่าราชการจังหวัด มีความสำคัญ โดยเฉพาะผู้ตรวจฯ ๓ ใน ๔ ท่านนั้นอายุยังน้อย ยังมีโอกาสที่จะไปสู่ตำแหน่งอื่นหรือแม้แต่ตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดได้อีก ส่วนท่านผู้ว่าฯ ๓-๔ ท่าน จะมีอายุราชการนับเดินหน้าไปอีกในสิ้นปีงบประมาณนี้ แต่ท่านคงจะเห็นว่าหลายท่านนี้ เมื่อจบภารกิจในตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดแล้ว ยังช่วยประเทศชาติ ช่วยสังคมหรือไปทำงานอย่างอื่นได้อีกในหลายๆ อย่าง

ขยายโอกาสการเป็นผู้ว่าราชการจังหวัด

จากที่ท่านรัฐมนตรีได้พูดมาแล้วว่า แต่ละท่านนั้นผ่านตำแหน่งสำคัญมามาก ผมเองตอนเป็นรองปลัดกระทรวงมหาดไทยนั้น ได้ปรึกษากับท่านพระนาย สุวรรณรัฐ ซึ่งขณะนั้นเป็นรองปลัดกระทรวงมหาดไทยเหมือนกันว่า เราควรจะเปิดโอกาสให้ข้าราชการระดับ ๙ นี้อย่างน้อย ๓ ปีขึ้นไป แล้วคนที่เหลืออีก ๑ ปี ควรให้มีโอกาสด้วย แต่ตอนนั้นเกณฑ์จะต่างกับปีนี้เล็กน้อยคือ ถ้าเราให้อีกคนอีก ๑ ปี ไม่มีโอกาส สมมุติปีนี้ผมเหลืออีก ๒ ปีที่จะเกษียณ พอปีนี้ผมไม่ได้ ปีหน้าผมหมดสิทธิ์แล้ว ผมก็อยากจะย้ายกลับบ้านผมแล้ว

เราเลยตั้งเกณฑ์ว่าอยากจะให้ขึ้นในจังหวัดที่เคยอยู่หรือจังหวัดเดิมเป็นต้น แต่ว่าถ้าพูดถึงระบบแล้ว และท่านทำงานเต็มที่ เรื่องอายุราชการไม่เท่ากับชั่วโมงบิน ผมเคยพูดหลายครั้งว่า บางคนบอกเป็นนายอำเภอ ๘ ปี บางคนบอกเป็นมา ๑๔ ปีแล้ว บางทีนายอำเภอ ๘ ปี ถ้าเขามีชั่วโมงบินแบบนักบิน เขาทำงานทั้งแก้ไขปัญหา ทั้งพัฒนา คือบำบัดทุกข์บำรุงสุขมากจะเป็นคนที่สำคัญกว่าคนที่อายุราชการมากกว่าหลายท่านไปขึ้นป้ายแล้วว่าเหลืออายุราชการกี่วันจะทำงานเต็มที่

ผมคิดว่าทุกท่านฟิตแน่นอน เรารู้จักกัน เป็นพี่เป็นน้อง ผมรู้จักทุกท่านเพราะว่าผมอยู่มานาน รู้ถึงความตั้งใจ รู้ถึงฝีมือ แต่ความถนัดของแต่ละคนต่างกันไป พอไปอยู่ที่จังหวัดนั้น ท่านพยายามจะต้องลดเอาความถนัดนั้นมาเป็นความได้เปรียบ แต่ต้องเอาเรื่องอื่นนี้ เอามาใช้ด้วย ถ้าใช้ไม่ได้ด้วยตนเองพยายามหาตัวช่วยมา อันนี้เกิดประโยชน์ อย่างท่านสุมิตรา ศรีสมบัติ ท่านอาจจะชอบเรื่องของการท่องเที่ยว เรื่องวัฒนธรรมประเพณี แต่พอเรื่องน้ำท่วมท่านอาจจะบอกว่า ไม่ค่อยได้อยู่ อย่างนี้ต้องมีตัวช่วย คือเราต้องดูในเรื่องของพื้นที่ด้วย

ผมขอคุยไปเรื่อยๆ ผมไม่มีหัวข้ออะไร เพราะนโยบายเรื่องของนายฟังมาหมดแล้ว เดี๋ยวอาจจะแชร์ความคิดของท่านรัฐมนตรีบ้างบางเรื่อง เรามีวาสนาดีกว่าคนอื่น ได้มีโอกาสที่จะได้เป็นผู้นำของจังหวัด แต่ผมคิดตลอดตอนเป็นผู้ว่าราชการจังหวัดเหมือนกันว่าอำนาจเรามี เราเรียนกันมามากมาย อำนาจจะโดยอะไรก็ตาม โดยกฎหมาย โดยบุคลิกภาพ โดยความยอมรับนับถือ แต่ในที่สุด เรื่องบารมีเป็นเรื่องสำคัญ บารมีจะทำให้ทุกอย่างสำเร็จ ไม่เชื่อเดี๋ยวท่านรองปลัดกระทรวงมหาดไทย ท่านภาณุ อุทัยรัตน์ จะบรรยายได้

เร่งสร้างศรัทธาบารมี

บารมีมาจากไหน ที่สำคัญที่สุดผมเคยคิดตลอดเลยว่า เราทำตามนโยบายรัฐบาล ทำตามกฎหมาย ทำตามงบประมาณ Output Outcome เราทำได้ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล แต่ว่าความศรัทธาที่ทำให้เกิดบารมีนี้เป็นเรื่องยาก ถ้าท่านทำได้ มวลชน พี่น้องประชาชนจะรัก เรื่องบารมีเป็นเรื่องสำคัญมาก ไม่ใช่บารมีแบบว่าเดินไปไหนแล้วมีคนติดตาม ๑๕ คน

เมื่อสักครู่นี้ทางนี้เขาเอาป้ายลง ป้ายที่เอาลงเขียนไว้เลยว่า **“เจ้าคุณอำนาจอยู่ที่ราษฎรเชื่อถือ ไม่ใช่อยู่ที่พระราชแสงศัตรา”** เดี๋ยวคงมาติดใหม่ เพราะฉะนั้น ผมฝากเรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญ ท่านจะทำอย่างไรที่จะให้เขารักและนับถือ แล้วไม่ใช่แบบว่าเหมือนกับเราตัดถนนนี้ได้ ๗๐๐ เมตรพอดีเลย ไม่มีโกง แต่ว่าชาวบ้านจะศรัทธารึเปล่า ตัดไปแล้วใครได้อะไรยังไง อันนี้เป็นเรื่องสำคัญ

ผมว่าในปัจจุบันความศรัทธายิ่งสำคัญมาก แล้วไม่ใช่ชาวบ้านศรัทธาอย่างเดียว ส่วนงานต่างๆ เขาต้องศรัทธาเราด้วย ซึ่งเรื่องนี้พูดยาวไปเหมือนกับอ่านหนังสือวิชาการ ท่านคงรู้อยู่แล้วว่า อะไรที่จะทำให้เกิดศรัทธา นอกจากความเป็นผู้นำ กฎหมาย ระเบียบ ความมีน้ำใจ หลายอย่าง บอกกันไม่ได้เป็นเรื่องที่เราจะต้องใช้ความพยายามอยู่พอสมควร อดทน อดกลั้นและอดออม ยังเป็นเรื่องที่สำคัญอยู่

บุคคลสาธารณะ

ขณะนี้มีหนังสือเปรยเรื่องผู้ว่าราชการจังหวัดเข้ามา ผมไม่ใช้คำว่า “บัตรสนเท่ห์” บอกว่าผู้ว่าฯ และครอบครัวเปิดบ่อนในบ้าน อย่างนี้ก็มีมีหลายอย่าง คือบางทีเป็นเรื่องที่เราคิดว่าจะเป็นการพักผ่อนภายในแต่ทำติดๆ กันไป เสียงที่ออกไปเป็นอีกแบบหนึ่ง ผมยกเป็นตัวอย่าง

บางเรื่องเราเป็นคนเหมือนคนสาธารณะ บางเรื่องที่อยากจะทำ คือคิดว่าเรื่องนี้เขาทำกันทั่วไป แต่บางทีทำไม่ได้ ท่านจะนุ่งกางเกงกีฬาตัวเดียวถอดเสื้อบอกว่าร้อน ไปเดินที่สนามกีฬา ท่านลองคิดดูจะเป็นเรื่องที่ไม่เหมาะเหมือนนางงาม พอเข้ามาอยู่ ๗-๘ คน ถ้าไม่เด่นจริงเราไม่รู้นะ แต่พอสวมมงกุฎแล้วราศีขึ้นเลย ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดก็เช่นเดียวกัน นอกจากอำนาจหน้าที่แล้วเป็นเรื่องของการยอมรับในสังคมด้วย

ยุทธศาสตร์ประเทศ

ในเรื่องของที่ท่านรัฐมนตรีฯ ว่าจะจบอย่างไร ผมเองก็เหมือนกัน ผมคิดตลอดเวลา ไม่ได้คิดว่า จะมาเป็นปลัดกระทรวงมหาดไทย คิดว่าจะอยู่ไปพอสมควร แล้วก็เหมือนอย่างที่คนอื่นคิด ทีนี้คนบอกว่าจะอยู่ทัน AEC ไหม ผมเกิดปลายปี เกษียณปี ๒๕๕๘

๑. ถ้าไปตามปกติถึง
๒. ผมตายไม่ถึง
๓. ผมลาออกก่อนไม่ถึง
๔. เขาย้ายผมไม่ถึง

แต่ว่ามานึกถึง AEC แล้ว ท่านลองนึกที่เมื่อวานนี้ อันนี้ผมแชร์ความคิดกับท่านรัฐมนตรี เมื่อวานนี้จุดหมาย เป้าประสงค์ของเราจริงๆ คือ การนำเอายุทธศาสตร์ประเทศเรื่อง Positioning เรื่องของโครงสร้างพื้นฐานเข้ามา ยุทธศาสตร์การแข่งขันเข้ามา เรื่องนี้ชัดเจนคือ เอาแผนที่อีกเรื่องหนึ่งมาวางทาบ คือเรื่องโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งนี้จะให้เราไปรองรับ ผมเคยบอกกับรองปลัดกระทรวงมหาดไทย ท่านจรินทร์ จักกะพาก ทาง สบจ. ทาง สนผ. และทางสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ก.พ.ร. ว่า ท่านต้องจั่วหัวให้ด้วยว่าโครงการนี้มาปีไหน เช่น รถยนต์ รถไฟความเร็วสูงนี้ไปถึงจังหวัดหนองคาย จังหวัดนครพนม สมมติจะไปถึงปีไหน แต่ระหว่างที่จะไปถึง เราจะทำอะไรบ้าง แล้วอย่างอื่นต้องเป็นอยู่อย่างเดิม อันนี้คือยุทธศาสตร์ประเทศในการเอาโครงสร้างพื้นฐานมาทาบ เหมือนเอาอีกแบบมาทาบประตูสู่การค้า ด่านต่างๆ แต่ว่าระหว่างนี้ต้องทำ การเกษตร ท่านนายกฯ ใช้คำอยู่คำหนึ่งคือ **“การลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ขยายโอกาส และเศรษฐกิจพอเพียง”** อย่างที่ท่านรัฐมนตรีฯ ว่าไม่มีชาวบ้าน ที่ไหนจะมีโอกาสได้นั่งรถ

หรือนั่งเครื่องบินไปอย่างนี้ตลอด แต่รองรับนักท่องเที่ยว รองรับด้านอื่นๆ การเอา OTOP ไปอยู่ในจุดที่มีเรื่อง Logistics หรือการขนส่ง อย่างนี้เป็นต้น เพราะฉะนั้น เราต้องแยกแยะในส่วนนี้ให้ดี

ความสุขต่อเนื่องเป็นระดับ

อีกเรื่องหนึ่งคือ ผมคิดว่าเรามานี้จะมีเรื่องมีหลายท่านกรุณามาอวยพรผมวันปีใหม่ ถ้ามีเวลานานผมจะพูดนานหน่อย อยากคุยกับท่าน มีบางครั้งมี ๓ จังหวัดทางภาคอีสาน เขามาพร้อมกันเลย ไม่รู้กลุ่มจังหวัดเดียวกันรึเปล่า คนแรกเข้ามาก็บอกว่านั่นบอกนี่อีก ๒ คน บอกให้ผมพูดแค่ไม่เกิน ๒ นาที คือคล้ายๆ ว่าให้อวยพรไม่เกิน ๒ นาที ผมพูดไปเรื่อยว่า ถ้าอยากจะให้ผมมีความสุข คือความสุขจะต่อเนื่องเป็นระดับ ท่านเองจะมีความสุข ถ้าท่านรองฯ ท่านหัวหน้าส่วนราชการ หรือว่านายอำเภอ หรือว่าส่วนงานต่างๆ นี้ก็ดี แต่เราเลือกอย่างนั้นไม่ได้ หลายคนมาบ่นว่า ผมไม่เอา เรื่องนี้ว่าด้วยเรื่องคน ไม่มีหรอก เราต้องพยายามทำให้ได้ แต่บางคนที่เป็นจุดตำแหน่งสำคัญผมพยายามปรึกษา แล้วพยายามจะขยับย้ายเปลี่ยนให้ คนไหนดี ขอกัน ๓-๔ จังหวัด เมื่อเช้ามีมา คนไหนที่ไม่เอา อีกจังหวัด เพราะแค่เปรยว่า คนนี้อยากไปอยู่ด้วยก็ต้านทุกที ความสุขอย่างนี้ท่านต้องคิดว่าถ้าท่านทำแล้วมีความสุข ท่านรัฐมนตรีฯ

มีความสุข ผมมีความสุข เพราะท่านเป็นเพื่อนร่วมงานเดียวกัน รัฐบาลมีความสุข และสูงขึ้นไปนั้น จนถึงบนฟ้าท่านต้องมีความสุข ถ้าเราจัดการได้ แต่นี่คือการจัดการงานที่เรียบร้อยเป็นไปตามระบบคือ กฎหมาย นโยบาย ความสำเร็จที่ชาวบ้านมีความสุข แต่อีกส่วนหนึ่ง เป็นเรื่องของตัวเราเอง อย่างที่ผมบอก ถ้าท่านเป็นผู้ว่าราชการจังหวัดแล้ว ท่านไปทำอะไรที่ล่อแหลมในใจรู้จะไม่มีความสุข ในขณะนี้มีผู้บริหารส่วนกลางที่เคยเป็นผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ว่าราชการจังหวัดหลายท่านที่เป็นอยู่ปัจจุบันอาจจะไม่มีความสุขได้ หรือแม้แต่ตัวผม ถ้าผมไปทำเรื่องที่ล่อแหลมไว้ เรื่องนี้จะเป็นเรื่องบั่นทอนเราเอง แล้วมีผลต่อด้านอื่นๆ ด้วย

แล้วอีกเรื่องก็คือเรื่องส่วนตัว ถ้าท่านไม่สนใจงาน ท่านอยากพักผ่อน ท่านอยากร้องเพลงคาราโอเกะที่จวนทุกวันอย่างนี้ มันจะเป็นเครื่องบั่นทอน บั่นทอนสุขภาพนี่เสร็จเลย ผมเคยป่วยอย่างหนักมาแล้ว ป่วยอย่างเดียวนี้ ท่านไม่ต้องเป็นอะไรแล้ว ไม่ต้องกลัวเลยว่าเขาจะย้าย ไม่ย้าย แต่ไปหมดแล้ว ปีใหม่สุดท้ายที่มาพบกัน

ผมยกตัวอย่าง ๒ สิ่งนี้ สิ่งที่เราควบคุมได้ ท่านต้องพยายามดูแล คือ เรื่องงานกับเรื่องสุขภาพ แต่สิ่งที่ควบคุมไม่ได้ เช่น เรื่องว่าเมื่อวานนี้

ใครนะอยู่ดีๆ นั่งรถมาติดไฟแดงอยู่ รถมาชนข้างหลัง ก็เจ็บหัวโขกหัวโน อย่างนี้คือสิ่งที่เราควบคุมไม่ได้ ดวงดาว ท่านจะไปเชื่อ ไปไหว้พระทำบุญ ท่านจะไปอะไร เรื่องนี้เป็น

เรื่ององค์ประกอบ แต่ทุกอย่างจะมาร่วมๆ กัน ท่านนายกฯ นี้เน้นในเรื่องของ 4 M ท่านเน้นในเรื่องของ Management ท่านเน้นมาก แล้ววันพรุ่งนี้วันอังคารหน้าผมกับท่านเลขา ก.พ. คงจะแถลงข่าวว่า เราจะมีการช่วยท่านผู้ว่าราชการจังหวัดในสิ่งที่ท่านเคยสำรวจและอยากรู้ อยากได้รับการพัฒนาอย่างไรมา คงเป็นหลักสูตรที่ดีพอสมควรที่ท่านนายกฯ ได้มอบหมายไว้ ทางเลขาธิการ ก.พ.ร. จะมีหลักสูตรนี้เช่นเดียวกัน แล้วพัฒนาไปถึงท่านรองผู้ว่าราชการจังหวัด หัวหน้าสำนักงานจังหวัดและนายอำเภอ

อยู่พื้นที่ไหนต้องรู้ข้อมูลพื้นที่นั้น

ในส่วนที่ท่านรัฐมนตรีฯ ยังพูดในเรื่องของงานทะเบียนราษฎรที่ท่านอธิบดีปกครองออกไปเมื่อสักครู่คือ กรม DSI จะเข้ามาแถลงข่าวร่วมกันวันนี้ งานบัตร งานทะเบียนราษฎรที่มีปัญหา อย่างเช่น จังหวัดเชียงใหม่ที่ผมอยู่กับท่านผู้ว่าราชการจังหวัดทั้ง ๒ ท่าน หรือชายแดน หรือแม้แต่ภาคกลาง ขณะนี้ที่จังหวัดลพบุรีมีปัญหาหน่วยที่ตรวจสอบต่างๆ เขาพยายามจะเข้ามาร่วม เรื่องของที่เราเป็นพนักงาน เป็นเจ้าหน้าที่เป็นคนสำคัญอยู่ เช่น การควบคุมคดี ในเรื่องคดีอาญา ในเรื่องคดีป่าไม้ทรัพยากรธรรมชาติ สถานบริการอะไรนี้ ตำรวจเขาอยากจะไปทำ ผมพูดเปิดเผย เพราะเขาส่งวาระมาเปิดเผย แต่ท่านลองดู ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบุรี คงจะได้ยินข่าวเมื่อตอนเช้าๆ ผมนั่งฟังวิทยุมาตลอดทราบว่าเกิดคดีขึ้นอย่างที่แก่งกระจาน เพราะฉะนั้น หน่วยงานด้านกฎหมายนี้เขาสนับสนุนเราตลอด ท่านรองนายกฯ บอกเดี๋ยวผมจะไปคุยกับปลัดฯ กับอธิบดีอีกทีอย่างนี้เป็นต้น เพราะฉะนั้น เขามองเราอยู่ ถ้าเราอยู่ในพื้นที่ไหนต้องดูข้อมูลนั้น ในจังหวัดนั้นให้เต็มที่ ทั้งคน ทั้งเรื่องกายภาพ และที่สำคัญ

ถ้าผมอยู่ภาคกลางตลอด แล้วผมไม่รู้เรื่องกฎหมาย ไม่รู้เรื่องทรัพยากรธรรมชาติ ผมย้ายไปจังหวัดน่านผมต้องศึกษา ต้องมีตัวช่วย อย่างท่านธงชัยฯ เรื่องข่าว เรื่องกฎหมายท่านพอรู้ก็เบาไป แต่ในขณะเดียวกันก็ไปศึกษาเรื่องอื่น ไปจังหวัดสิงห์บุรีต้องไปดูเรื่องท้องนา ท้องไร่ วัฒนธรรม ประเพณี

ฝากโครงการพระราชดำริ

ที่ผมอยากฝากอีกอันหนึ่งคือท่านเป็นผู้ว่าราชการจังหวัด พยายามทำให้คนมีความสุขแล้วภูมิใจ นอกจากเรื่องรายได้ที่ท่านทำ นั่นคือการจัดงานประเพณีต่างๆ การทำให้เขามีความภูมิใจในเรื่องของถิ่นฐานบ้านเกิด อันนี้ผมดูแล้วชาวบ้านจะมีความสุข เพราะเราเป็นคนไทย เรื่องความมั่นคงเป็นเรื่องภารกิจของเรา เรื่องการยึดโยงสังคมที่จะทำให้เขารักสามัคคีกัน ผมว่าวัฒนธรรม ประเพณีของไทย เป็นเรื่องที่ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดจะต้องทำให้เกิดให้ได้ เรื่องนี้จะทำให้การขับเคลื่อนนั้นไปได้ ในเรื่องของระบบการตรวจสอบ เมื่อสักครู่ผมพูดไปแล้ว คนตอนนี้ที่เข้ามาร่วมกับเราเยอะมาก แล้วมีหน่วยอื่นที่เข้ามา อย่างที่ท่านรัฐมนตรีพูด กระทรวงเกษตรฯ มาทำ MOU เรื่องทะเบียนเกษตรกร พรุ่งนี้ท่านเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) ท่านสุวัฒน์ เทพอารักษ์ จะมาคุยเรื่องของเกี่ยวกับโครงการพระราชดำริและพระราชวงศ์ เรื่องนี้ยิ่ง

สำคัญยิ่งใหญ่ เพราะคิดว่าสถาบันหลักของเราคือพระเจ้าอยู่หัวและพระราชวงศ์ ผมคงไม่ต้องกล่าวหรอกว่าท่านสำคัญยังไง ท่านเป็นที่เคารพรักยังไง ท่านต้องทำตามภารกิจหน้าที่ของเราและท่านทำเสริมได้ ตอนผมมาเป็นรองปลัดกระทรวงมหาดไทยเคยเสนอท่านรัฐมนตรี ท่านปลัดกระทรวงฯ สมัยนั้นว่า ผมเห็นว่าจังหวัดน่าจะทำสักเรื่องหนึ่ง กรมน่าจะทำสักเรื่องหนึ่ง กระทรวงทำสักเรื่อง คือทำแบบปฏิบัติบูชา คือทำจริง ทำให้เห็นเป็นตัวอย่าง ทำไปเลยจะทำเรื่องอะไรได้ จะทำแหล่งน้ำ จะทำเรื่องการประหยัด จะทำเรื่องกีฬา ทำอะไรอันนี้จะทำให้เกิดผลมากยิ่งขึ้น การที่จะไม่ให้คนจาบจ้วงหรือคิดไม่ดีในเรื่องของสถาบันหรือพระราชวงศ์ ผมว่าทำโดยการให้เห็นตัวอย่างว่า พระองค์ท่านนี้มีพระมหากรุณาธิคุณอย่างไรกับราษฎรนั้นเป็นเรื่องสำคัญที่สุด ตอนผมเป็นผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ ไม่รู้ว่าเดี๋ยวนี้ยังมีแบ่ง Cluster อยู่หรือไม่ เศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง ผมไปแบ่งเพิ่มอีกว่าไปมีด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ท่านลองดูแล้วกันจังหวัดท่านเรื่องอะไรใหญ่ๆ ควรจะแบ่งเพิ่มได้ หรืออย่างตอนนั้นเราไปตั้งกลุ่มวิเทศสัมพันธ์ขึ้นมาเพื่อดำเนินการ เอามาเรี่ยไร เอาภาคเอกชน องค์กรที่สำคัญมาร่วมกัน จะทำให้การขับเคลื่อนโครงการพระราชดำริ การขับเคลื่อนในเรื่องของการต่างประเทศไปด้วยดี มีคนช่วยติดตามให้ทุกเดือน เดี๋ยวผมยกตัวอย่างว่าท่านสามารถทำอะไรที่จังหวัดได้ ตามสภาพของพื้นที่

ตั้งศูนย์บัญชาการจังหวัด

ในเรื่องของสำคัญอีกเรื่องหนึ่งที่ท่านนายกฯ เน้นย้ำ จริงๆ ผมอยากให้เกิดขึ้นที่กระทรวงมหาดไทย คือไม่ใช่ศูนย์ปฏิบัติการ คือเป็นเหมือนกับศูนย์บัญชาการทุกเรื่อง กระทรวงมหาดไทยเป็นกระทรวงใหญ่ เราน่าจะมี

ไม่ใช่แค่ศูนย์ปฏิบัติการคอยติดตามข่าวว่า วันนี้เกิดไฟไหม้ วันนี้เกิดเหตุการณ์ภาคใต้อะไร แต่เราควรจะมีข้อมูลทุกอย่างที่เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับเรา ภายในจังหวัด เหมือนกันท่านจะต้องมีศูนย์บัญชาการทุกเรื่อง พอเกิดเรื่องโทรศัพท์ไปแล้วท่านอภินันท์ฯ เรื่องนี้เป็นยังไงอะไรอย่างนี้ ผมเห็นว่า ท่านเองบางทีจะต้องถามไปถึงพื้นที่ ระบบการรายงาน ระบบไลน์ (ข้อความผ่านมือถือ) หรืออะไรที่จะทำต่อไป น่าจะเป็นศูนย์บัญชาการ ท่านนายกฯ ถึงตั้งให้มีศูนย์บัญชาการส่วนหน้า ผมอยากให้ท่านไปพัฒนาส่วนนี้ไม่ใช่แต่เรื่องภัยอย่างเดียว แล้วต่อไปท่านจะสบายมีคนมาช่วยทำ แล้วพอเกิดเหตุการณ์ขึ้นสามารถรวมตัวได้เร็ว หลายท่านคงทำอยู่แล้ว แต่อาจจะไม่ได้เรียกชื่อนี้

เรื่องการโยกย้าย

เรื่องของพื้นที่ขอให้ท่านทำให้เต็มที่ด้วย ท่านรู้อยู่แล้วอะไรอยู่ตรงไหน อะไรควรทำอะไรก่อน ผมคงไม่เสนอแนะ แต่ว่ามีอีกเรื่องหนึ่งที่เราได้คุยกับผู้นำที่เป็นฝ่ายการเมืองไว้ว่า ในกรณีที่คนของมหาดไทยที่เป็นผู้นำ ไม่ว่าจะเป็นนายอำเภอ หัวหน้าส่วนราชการ ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดหรือแม้แต่อธิบดี ถ้าเกิดมีเรื่องที่ขัดแย้งกับทางฝ่ายการเมือง ซึ่งเหมือนเหรียญสองด้านที่เราเรียนมา เราขอดูข้อมูลก่อน จะคุยกันก่อน ไม่ใช่ว่าจะมีการผลักดันย้ายหรือทำเรื่องโน่นเรื่องนี้ อันนี้เป็นที่ตกลงกันไว้แล้ว แล้วท่าน

นายอำเภอถ้าไม่เป็นเรื่องความก้าวหน้าหรือไม่ไหวจริงๆ เราไม่อยากจะย้ายมากนัก

เรื่องการโยกย้ายนายอำเภอ ผมเรียนท่านผู้ว่าราชการจังหวัดไว้ว่าในส่วนของท่านทำงานให้เต็มที่ ท่านใช้ศิลปะ ผมว่าถ้าเขาบริหารเราได้ เราต้องบริหารเขาได้ เพราะเป็นคนเหมือนกัน ในส่วนนี้ดูถึงตอนนี้ไม่น่าจะมีปัญหาขัดแย้งอะไร เราทำตามนโยบายไป เรื่องที่ผู้บังคับบัญชาให้ความสนใจ เราต้องไปทำให้เกิดผล โดยเฉพาะท่านรัฐมนตรีฯ ท่านจะสังเกตว่าท่านรู้เรื่องงานทะเบียนมาก ท่านเป็นนายอำเภอดีเด่นมาแล้ว รู้พื้นที่มาก เป็นหัวหน้าพรรคด้วย ยิ่งต้องรู้ข้อมูลมาก ท่านพูดบ่อยๆ หลายคำ เช่น KPI อย่างนี้ เป็นต้น

งานสังคมสงเคราะห์

ผมอยู่ในส่วนกลางผมพยายามคุยกับเพื่อนร่วมงานว่า เราคงจะต้องดูว่า สิ่งใดที่ท่านเน้นเป็นพิเศษพยายามจะทำลงไป งานสังคมกับงานของคนที่เป็นคู่ชีวิตท่าน ยกเว้นท่านสุมิตรา ศรีสมบัติ ท่านนายกเหล่ากาชาดแม่บ้านมหาดไทยหรืองานที่เกี่ยวกับพระราชวงศ์ทุกพระองค์ ผมอยากให้ท่านให้ความสนใจให้เต็มที่ แบ่งเวลาให้ถูกแล้วกัน ให้ช่วยกัน ยกตัวอย่างแม่บ้านมหาดไทย ผมยังอยากหันกลับไปข้อ ๑ ผมมาเปิดดูคือ งานดูแลมวลสมาชิกของเรา ของครอบครัว งานของแม่บ้าน ของลูกน่าจะมาอันดับหนึ่ง เราไม่รู้ว่าลูกน้องเราที่อยู่ในมหาดไทย ลูกได้เรียนหนังสือหรือไม่ ลำบากลำบน กันหรือไม่ ผมว่าน่าเป็นจุดหมายหลัก จุดหมายอื่นที่เราไปทำร่วมกับองค์กรอื่นเป็นเรื่องของการสังคม การสนับสนุน เป็นเรื่องดี และงานของพระราชวงศ์ ส่วนใหญ่หลายท่านก็ได้เห็นการให้ความช่วยเหลือของมูลนิธิ

ผมเองเคยคุยกับผู้ใหญ่ว่า งานของมูลนิธิต่างๆ ต่างกันยังไง อาทิ กาชาด มูลนิธิราชประชานุเคราะห์ฯ หรือมูลนิธิต่างๆ ทำให้ทราบว่างานของชายแดนที่มีเรื่อง อย่างเช่น จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดสุรินทร์ กาชาดต้องเป็นอันดับหนึ่ง กาชาดจะต้องเข้าไปเพราะเป็นเรื่องระหว่างประเทศ งานราชประชานุเคราะห์บำรุงขวัญกำลังใจและเข้าถึงเร็วที่สุด เพราะฉะนั้น เราต้องรู้ๆ แนวคิด รู้ Concept งานของมูลนิธิต่างๆ ท่านบอกว่าให้ช่วยกันทำงาน

ผมคิดว่าแต่ละพระองค์ทรงรับมา อย่างจะเห็นว่าทูลกระหม่อมพระองค์เล็ก ท่านรับ พอ.สว. งานของโรงเรียน งานของการศึกษา ส่วนงานของชายแดนจะมีงานของ TO BE NUMBER ONE เป็นต้น จะมีมูลนิธิร่วมจิตต์น้อมเกล้าฯ หรือที่ไหนทำไป ซึ่งมีประโยชน์มาก ท่านลองแยกแยะแล้วกัน ส่วนใดที่เป็นเรื่องที่ไม่สมควรผมกล้าพูด ผมพูดไปหลายเรื่องแล้ว ท่านผู้ว่าฯ หลายท่านรู้ในเรื่องงานที่เกี่ยวกับมูลนิธิต่างๆ ผมฝากท่านด้วย

การให้เกียรติและการดูแลต้อนรับเป็นสิ่งสำคัญ

ตอนที่ผมเป็นผู้ว่าฯ ผมจะให้เกียรติทุกหน่วย แม้แต่คนที่เราคิดว่าไม่มีอะไรหรอก พูดกันตรงไปตรงมา เป็นผู้ตรวจกระทรวงโน่นกระทรวงนี่มาเยี่ยม แต่ถ้าเรารับเขาเต็มที่

วันหนึ่งวันที่ผมย้ายเข้ามาข้างใน คนนั้นกลับมาเป็นปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นต้น ท่านลองนึกดูเวลาท่านไปที่ไหนแล้วคนให้เกียรติ หรือเอาตอนที่ท่าน

เป็นรองฯ ท่านไปไหนแล้ว คนไม่ได้มองว่านี่ไม่ใช่ผู้ว่าราชการจังหวัด รับไปแกนๆ จะรู้สึกอย่างไร เพราะฉะนั้น ถ้าท่านรับเต็มที่ในส่วนที่เราดูแลทุกภาคส่วนราชการ จะมาเกิดผลดี ถึงไม่เกิดผลดีตอนนั้น ผลดีก็มาเกิดทีหลัง ท่านจะไปรู้ได้อย่างไรว่านายปรีชา โคตรรัศมี เป็นผู้ตรวจกรมของกระทรวงเล็กๆ อาจจะเป็นญาติกับนายมณเฑียร ทองนิตย์ ซึ่งเป็นอธิบดีกรมการแพทย์สมมติอย่างนี้นะ มีหลายอย่างอยู่ในตัวคน แต่ผมไม่ได้หมายความว่าให้ท่านไปรับแบบต้องกินร้านอาหารแพงๆ หรืออะไรอย่างนั้น แต่ว่าการให้เกียรติและดูงานให้เต็มที่จะมีผลมากต่อท่านผู้ว่าฯ ต่อจังหวัด และต่อกระทรวงของเรา

ผมยกตัวอย่างอีกเรื่องหนึ่ง ท่านชุมพร แสงมณี ผู้ว่าราชการจังหวัดน่าน กับท่านชูชาติ กีฬาแปง ผู้ว่าราชการจังหวัดพะเยา ต้องรู้เพราะเคยอยู่ด้วยกัน มีอยู่วันหนึ่งคือวันเสาร์ ผู้ว่าการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ได้เชิญให้ผมไปรับผู้ว่าการฯ ที่เส้นทางขึ้นพระตำหนักที่ดอยสุเทพ เขามาปลูกต้นไม้เสื้อโคร่ง ซึ่งเป็นต้นไม้ทรงโปรด ผมไปถึงได้คุยกับเขาแม่บ้านมาด้วยก็บอกว่าโรงเรียนที่ดอยปุยขาดแคลนอะไร เสร็จแล้วไปนั่งกินน้ำที่พระตำหนัก เราพูดถึงเรื่องปลูกต้นไม้ เรื่องอื่นน่าจะเป็นส่วนเสริมเท่านั้น อยากให้ท่านผู้ว่าฯ กับคณะช่วยดูในเรื่องการทำฝายด้วย แล้วผมบอกว่าอีกเดือนหนึ่ง ผมจะไปพบ ที่ผมจำแม่นเพราะอีกเดือนจะใกล้ๆ กับ ๑๒ สิงหาคม เราให้ป่าไม้ทำ หมุนดอยปุยเลย ๓-๔ อำเภอทำเป็นแบบวิชาการ ผมมากับนักวิชาการป่าไม้เพื่อ Present ให้กับผู้ว่าการไฟฟ้าภูมิภาค

ผมไม่คิดว่าวันนั้นผมจะได้นั่งอยู่ตรงตำแหน่งประธานเพื่ออธิบายเหตุผลความจำเป็น ปรากฏว่าการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคให้เงิน ๑๐ ล้านบาท เศษ โดยมีท่านพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี กรุณาไปเปิดงานให้ แต่ว่าเงินให้ไป ไม่ใช่ไปสร้างฝายได้เลย เขาจะมีกระบวนการว่า ต้องทำความเข้าใจกับชาวบ้านก่อน และการไฟฟ้ากับทางอำเภอต้องพิจารณา ฝายมีขนาดต่างกัน ท่านที่อยู่จังหวัดลำปาง หรืออยู่ที่ไหนมา ท่านรู้จักดีหมดแล้ว มีหลายขนาด แต่ถ้าชาวบ้านเลือก เรียกว่าใน ๘๐๐ เมตร มีฝาย ๑ จุด มี อบต. ช่วยดูการดูแลรักษาต่อไปเขาก็จะมีส่วนร่วมด้วยอย่างนี้เป็นต้น

เพราะฉะนั้น ส่งผลไปถึงว่างบประมาณไม่จำเป็นว่า เราจะต้องเอาตาม Function เรายังมีงบอีกหลายแหล่งมาก ซึ่งท่านผู้ว่าฯ น่าจะรู้ดีอยู่แล้วว่า มีจากแหล่งไหนบ้าง เราเสียเวลาให้ลูกน้องทำเรื่องแล้วเรามา Present ให้เขาฟัง เลี้ยงข้าวด้วย ไม่ถึงครึ่งวัน ได้ไปทำ ๔ อำเภอ มีผลต่อเรื่องหมอกควันไฟไฟป่าอย่างนี้ เป็นต้น ผมเรียนท่านว่า ถ้าท่านฟิตแล้วท่านทำไป มีทางมากมายที่จะช่วยได้

ขยายผลมติคณะรัฐมนตรี

ในเรื่องของงานของส่วนกลาง หากรัฐบาลมีมติ ครม. อะไรไปแล้วฝากท่านช่วยดูด้วย ท่านจะมอบใครสักคน แต่อยากจะให้มีข้อมูลย้อนกลับมาบ้างว่า ท่านได้ทำอะไรไปบ้าง จะมีว่าส่งผลทั่วไปทั้งประเทศ ส่งผลเฉพาะพื้นที่ของท่าน หรือเป็นเรื่องที่ชาวบ้านควรรู้ มติ ครม. มีอยู่แค่นี้ เช่น รถทางด่วนต่างระดับไปจังหวัดนครราชสีมาผ่านอำเภอภาชีอย่างนี้ ผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยาต้องรู้ แต่จะทำอะไรต่อไปนั้นเป็นเรื่องที่ทำต่อไป อย่างเรื่องการไฟฟ้าภูมิภาคมีมติตามนี้อย่างนี้ ฝากในเรื่องนี้ด้วย

ท่านพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี เคยพูดวันที่เขามอบรางวัลให้กับคนดีมหาดไทย โดยรายการ คน ค้น ฅน ผมจำได้ว่าตอนที่ท่านเป็นผู้ว่าฯ นี้ท่านได้ทำอะไรไว้บ้าง แล้วมามองย้อนหลังจากผ่านไปแล้วไม่มีโอกาสอย่างนี้ มาคิดเสียดายว่ายังไม่ได้ทำอะไรอีกตั้งหลายเรื่อง ผมฝากท่านคิดเรื่องนี้ด้วย บางทีงานมาสุมหัว จนเราไม่มีเวลาที่จะคิด แต่ท่านลองดูแล้วกัน บางเรื่องงานเก่า สานต่อได้เลย อย่าไปรังเกียจว่างานต่างๆ นี้เป็นของผู้ว่าราชการจังหวัดคนเก่าคิดไว้ เพียงแต่อย่าไปทำอะไรที่จะต้องมาแก้ปัญหากัน เรื่องที่ท่านรัฐมนตรีฯ พูดเมื่อสักครู่คือคงจะมีหลายแห่งที่ศูนย์ OTOP ร้าง อะไรที่เราไปสร้างไว้ แล้วเกิดผลต่อคนข้างหลังอย่างนี้ ถ้าเป็นโครงการใหญ่ๆ ควรคิดอะไรให้รอบคอบให้มาก

สาระจากหนังสือที่ระลึก

ผมเล่านิดๆ หน่อยๆ เท่านั้นเอง คิดว่าทุกท่านคงทำได้เต็มที่แล้ว ทุกอย่างอยู่ในส่วนนี้ เมื่อก่อนตอนเด็กเป็นเด็กต่างจังหวัดผมชอบมาเดินสนามหลวง เพราะง่ายดี มารถไฟ หรือ บขส. แล้วต่อรถมาสนามหลวง มีรถทุกสายมาสนามหลวง ผมชอบมาดูหนังสือ ชอบอ่านหนังสือที่ระลึก จนถึงปัจจุบันนี้ ผมก็ยังชอบอ่านอยู่ ๒ อย่างคือ พูดถึงหนังสือนะ ไม่ไปดูเว็บไซต์ ไม่ไปดูอะไร คือหนังสือที่ระลึกงานศพกับหนังสือที่ระลึกในอะไร

สักอย่าง อาทิ หนังสือที่ระลึกครบรอบ ๖๐ ปี ท่านวิญญูฯ จะส่งให้ผม ตลอดเลย ผมชอบอ่านจะเห็นถึงแง่มุมที่เราไม่เคยคิด ท่านลองอ่านดู

เช่นเดียวกัน เราอยู่ในวัยขนาดนี้ เราผ่านมาหมดแล้ว เมื่อก่อนนี้ หนังสือบันทึกนักปกครองหรืออะไรจะต้องมีวิสัยทัศน์แล้วมีข้อคิด อย่าง ท่านอเนกฯ ๑๐ ข้อเลย เช่น เราต้องมีหูไว ตาไว ฯลฯ ผมว่าเหมือนคำขวัญวันเด็ก ถ้าเราว่างๆ ลองเอามาอ่านแทนคำขวัญวันเด็ก เราจะได้อะไรมากมาย แล้วจะรู้เลยว่า บางทีเรายังคาดไม่ถึงอะไรอีกหลายเรื่อง เพราะว่าเป็นผู้ว่าราชการจังหวัดงานมากมาย แต่ถ้าบอกว่าไม่มีเวลา จริงๆ มีเวลาแน่นอน มีมากมีน้อยเท่านั้นเอง แล้วส่วนใดที่ในฐานะที่เราอยู่กันส่วนกลาง ทุกกรม ทุกท่านรอง ทุกท่าน ผอ. สำนัก กับรัฐวิสาหกิจทั้ง ๕ ยินดีสนับสนุนงานของท่านเต็มที่ ยินดีอีกครั้งหนึ่ง แล้วขอให้ท่านประสบความสำเร็จ ขอบคุณ สวัสดี

การปฐมนิเทศผู้ว่าราชการจังหวัด ที่ได้รับการแต่งตั้งใหม่[๑]

ภาณุ อุทัยรัตน์
รองปลัดกระทรวงมหาดไทย

ความสุขในอนาคต

ผมขอเรียนว่าการแนะนำของผมน่าจะเป็นงานเทคนิค งานกลยุทธ์ เป็นสิ่งที่ผมทำมา วันนี้อาจจะทำไม่ได้ผลแล้วก็ได้ และอีกส่วนหนึ่งผมเคารพในความตั้งใจของพวกเรา เคารพในแนวความคิดของพวกเรา คงจะเป็นเรื่องที่เป็นเทคนิคเฉพาะตัว และแน่นอนเทคนิคเฉพาะตัวที่ท่านมีอยู่คงจะเป็นหนทางเป็นแนวทางไปสู่เป้าหมายของความสำเร็จ

---

[๑]ส่วนพัฒนาและบริหารจัดการความรู้ สถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย สรุปและเรียบเรียงจากการปฐมนิเทศผู้ว่าราชการที่ได้รับการแต่งตั้งใหม่ เมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๖ ณ ห้องประชุม ๑ อาคารศาลาว่าการกระทรวงมหาดไทย จัดโดยวิทยาลัยมหาดไทย

สิ่งหนึ่งที่ท่านปลัดกระทรวงฯ ได้พูดถึง ส่วนใหญ่จะเป็นความสำเร็จ เราวัดพี่น้องประชาชนคือผลของการทำงานที่ตรงกับความคาดหวังของประชาชน อีกส่วนหนึ่งผมอยากจะเรียนว่าอะไรก็ตามที่เราทำแล้ว เรามีความสุขด้วย ตรงนี้เป็นตัววัดอีกด้านหนึ่ง

เพราะฉะนั้น ความสุขจะเกิดขึ้นได้ ผมคิดว่าไม่วัดเฉพาะเวลาในปัจจุบัน แต่ผมอยากจะให้พวกเราได้นึกถึงความสุขที่เกิดขึ้นในอนาคต คือหลังจากเราเกษียณไป หลังจากเราย้ายไป ผมว่าตรงนี้เป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่ง ความภาคภูมิใจที่ยังมีอยู่ สิ่งที่เรามีความรู้สึกว่าเราตัดสินใจวันนั้นเราทำเรื่องเหล่านั้นเป็นการตัดสินใจที่ถูกต้อง แล้วก็เป็นความภาคภูมิใจของตัวเอง กับอีกอย่างหนึ่งคือ สิ่งที่เราทำไปแล้วเป็นสิ่งหนึ่งที่ยังเป็นความประทับใจ เป็นประโยชน์กับพี่น้องประชาชน ยังมีการกล่าวขวัญถึงเป็นอีกเรื่องหนึ่งที่อยากจะกล่าวเสริมจากที่ท่านปลัดกระทรวงฯ ได้พูดไว้

ในเรื่องอีกเรื่องหนึ่งคือเรื่องของสุขภาพ ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญ เพราะวันที่พวกเราหลายคนได้มีโอกาสได้เข้าไปพูดคุยกับผม ผมได้เน้นในเรื่องสุขภาพว่า บางทีเรื่องเหล่านี้เป็นเรื่องง่ายๆ เรื่องใกล้ตัว แต่เราบางทีเราก็หลง หลอกตัวเองว่าวันนี้เราออกกำลังกายแล้ว ได้เหงื่อออกแล้ว แต่จริงๆ ไม่ได้ถึงระดับ เพราะฉะนั้น การออกกำลังกายที่ได้ถึงระดับ คงจะต้องดูว่าเกิดประโยชน์กับเราได้มากน้อยเพียงใด เรื่องนี้ไม่อยากให้อยู่ในความประมาท เพราะเป็นเรื่องที่สำคัญ และอีกเรื่องหนึ่งคือ เรื่องของความเป็นสง่าราศีในตำแหน่ง ความมีเกียรติยศ ซึ่งผมมั่นใจว่าเป็นสิ่งที่อยู่ในใจของพวกเราทุกคนอยู่แล้ว

งานสนองพระราชดำริ

สำหรับเรื่องที่ผมนำเรียนต่อจากท่านปลัดกระทรวงฯ เป็นเรื่องที่ผมติดใจอยู่มากจริงๆ เพราะเป็นเรื่องที่สำคัญ เราไม่ได้มีการพูดคุยนำเสนอเป็นกิจจะลักษณะว่า เราอาจเคยเสนอไปแล้ว แต่เรายังไม่ได้รับการสนองตอบอย่างเต็มที่ ประเด็นที่ ๑ คือเราไม่ได้รุกทำงานตรงนี้จริงๆ ผมได้ฟังคำเปรยมา ๒ ครั้ง จากองคมนตรี ท่านสุรยุทธ จุลลานนท์ ครั้งหนึ่ง แล้วอีกท่านหนึ่งคือองคมนตรีศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์เกษม วัฒนชัย ได้คุยกับผมถึงฐานะความสำคัญในตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัด วันนี้เราถามกันอย่างนี้แล้ว ท่านปลัดกระทรวงฯ ท่านก็รับทราบ ผมมั่นใจว่าศักยภาพของท่านปลัดกระทรวงฯ และของท่านผู้ว่าราชการจังหวัดคงจะทำให้กิจกรรมอันนี้เกิดขึ้นมาได้ ผมว่าแม้กระทั่งประธานองคมนตรีก็อยู่ในฐานะของที่ปรึกษา ผมคิดว่าเราสามารถที่จะเข้าไปแล้วก็ให้ความสำคัญ ประกาศความสำคัญตำแหน่งของเราให้เกิดกับสาธารณชนมากขึ้น เป็นบารมีอย่างหนึ่ง จะทำให้เกิดเป็นรูปธรรมขึ้นมา

เรื่องที่เกี่ยวข้องกันคือ เรื่องการถวายงาน ผมอยากจะให้พวกเราได้ให้ความสำคัญกับเรื่องเหล่านี้มาก เฉพาะงานกาชาดเป็นปกติแล้วตอนนี้เป็นงานประจำ แต่งานในโครงการ ในมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ อยากให้พวกเราได้มีเบอร์โทรศัพท์ ได้มีโอกาสติดต่อประสานงานไปยังท่านผู้ว่าประสงค์ พิทูรกิจจา ท่านเป็นคนสำคัญ ประธานมูลนิธิหรือเลขาธิการมูลนิธิ

อาจจะดูว่าท่านมีภารกิจ แต่ท่านผู้ว่าฯ ประสงค์ฯ มีหัวใจเป็นฝ่ายปกครองเป็นฝ่ายมหาดไทย กรณีสำคัญ เช่น เรื่องของการสงเคราะห์นอกเหนือจากเหตุการณ์สภาพปัญหาอุทกภัยน้ำท่วมทั่วไปแล้ว อาจจะมีครอบครัวหรือบุคคลที่ควรได้รับการดูแลเป็นพิเศษ ผมคิดว่าท่านควรจะใช้โอกาสนี้ปรึกษาดูท่านเป็นคนที่สนใจในเรื่องเหล่านี้ ให้ความเมตตากับพวกเรา พร้อมที่จะช่วยเหลือดูแลพวกเราในฐานะของคนมหาดไทยเก่า โดยเฉพาะกับพวกเรา ผมคิดว่าตรงนั้นเป็นความสัมพันธ์ที่ดี

อีกตัวอย่างเช่น ผมทำงานถวายงานในมูลนิธิพระดาบส ก็มีโครงการอยู่อย่างหนึ่งซึ่งในการประชุมคณะกรรมการมูลนิธิพระดาบสล่าสุดมีการพูดถึง อยากจะให้ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดหรือมหาดไทยรับเอาเรื่องนี้ไปทำ คือโครงการปุ๋ยสั่งตัด เนื้อหาของโครงการปุ๋ยสั่งตัดนี้ ผู้ว่าราชการจังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งตอนนี้อยู่จังหวัดขอนแก่น ท่านสมศักดิ์ สุวรรณสุจริต ท่านเอาโครงการนี้ไปทำแล้วได้ผล แล้วก็มีการพูดกันที่ทำเนียบองคมนตรีว่าโครงการนี้มหาดไทยน่าจะทำ คราวนี้มามอบมาทางผม ผมก็พยายามจะคุยกับท่านปลัดกระทรวงฯ เหมือนกัน แต่ยังหาช่องทางไม่ได้ แต่ผมคิดว่าเรื่องนี้ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดแต่ละจังหวัดได้ทำ แล้วสื่อมวลชนเอาไปเผยแพร่ต่อก็จะเป็นแนวทางหรือเป็นโครงการตัวอย่างได้

เนื้อหาของปุ๋ยสั่งตัดคือ การที่เราช่วยเหลือเกษตรกรโดยการวิเคราะห์ดินก่อน ถ้าบอกว่าปุ๋ย NPK ก็คือ NPK คือปุ๋ยทั่วไป แต่ถ้าลักษณะของดินแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกัน ตรงนี้อาจจะไม่ต้องมีตัวฟอสฟอรัสเลย อาจจะเอาแต่ไนโตรเจนไป ตรงนี้มีปุ๋ยอะไรที่สามารถเป็นสัดส่วนที่พอเหมาะ จะมีผลอยู่ ๒ อย่างคือ คุณภาพของดินอย่างหนึ่ง อันที่ ๒ คือการประหยัดในการลงทุน จะต้องทะเลาะกับโรงงานปุ๋ยก็อีกเรื่องหนึ่ง แต่ผม

คิดว่าโครงการในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เคยมีพระราชดำรัสและให้ความสนพระทัยในเรื่องเหล่านี้มาก นี่เป็นแค่ตัวอย่างหนึ่งเท่านั้น ถ้าเรารู้ว่าพระองค์ท่านทรงสนพระทัยอะไรแล้ว เราก็ไปทำให้เห็นเป็นรูปธรรมขยายผลต่อไป ก็จะเป็นอีกทางหนึ่ง นี่คือแนวทางที่ผมคิดว่าการทำงานถวายงานนี้จะเป็นเรื่องหนึ่งในการที่จะทำให้บทบาทของท่านในฐานะผู้ว่าราชการจังหวัดมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

งานจังหวัดชายแดนภาคใต้

เรื่องสำคัญในโอกาสที่ผมรับผิดชอบงานกิจการพิเศษ เป็นงานของจังหวัดชายแดนภาคใต้ เฉพาะจังหวัดชายแดนภาคใต้ ขอเรียนว่าเราไปตั้งสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยส่วนแยกจังหวัดชายแดนภาคใต้ขึ้น ความหวังคือว่าเรามีตำแหน่งของรองปลัดกระทรวงกิจการพิเศษอยู่ แต่อาจจะยุบในเดือนหน้านี้ ในปีนี้ เพราะฉะนั้น คงจะต้องหาวิธีการว่า ทำอย่างไรตำแหน่งนี้ยังคงอยู่ ไม่ใช่ตัวบุคคล แต่เป็นตำแหน่งที่เป็นรองปลัดกระทรวงมหาดไทย วันนี้ ศอ.บต. เป็นหน่วยงานที่ออกจากกระทรวงมหาดไทยไปแล้ว ไปสังกัดนายกรัฐมนตรีโดยตรง ไม่ได้สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี บรรดาความสำคัญของงานมหาดไทยกับการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ไปอยู่กับเลขาธิการ ศอ.บต. เป็นข้าราชการระดับ ๑๑ มิใช่เป็นหน่วยงานที่อยู่ในสาย

ของการบังคับบัญชาข้าราชการในกระทรวงมหาดไทยโดยตรงตามสายงาน ซึ่งไม่ถูกต้องนัก

ย้อนกลับไปว่าเมื่อตอนที่ตั้ง ศอ.บต. ขึ้นมา คือ ศอ.บต. ที่อยู่ในกระทรวงมหาดไทย ดูแลผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ ข้าราชการฝ่ายปกครอง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อส. หรือกลุ่มพลังมวลชนในสังกัดของฝ่ายพลเรือนทั้งหมด แม้กระทั่งเรื่องของการย้ายนายอำเภอ การแต่งตั้งข้าราชการ ซึ่งมีระเบียบของมติ ครม. วางไว้ว่า ต้องได้รับความเห็นชอบจากรองปลัดกระทรวงมหาดไทย ฝ่ายกิจการพิเศษในตำแหน่งของ ผอ.ศอ.บต. แต่วันนี้กลับกลายเป็นว่า ศอ.บต. ได้ทำตรงนี้ ในงานบริหารงานบุคคลด้วย อาจจะถูกเพราะว่ามี พ.ร.บ.ศอ.บต. กำหนดไว้อย่างนั้น แต่เป็นการดูแลข้าราชการกระทรวงทุกกระทรวง ทบวง กรมที่อยู่ในพื้นที่จะเข้าจะออก แต่ถ้าการบริการงานบุคคลของกระทรวงมหาดไทย ต้องอยู่ที่รองปลัดกระทรวงมหาดไทยตามระเบียบมติ ครม. เดิมอยู่ ตรงนี้เองที่วันนี้เราก็ไปตั้งสำนักงานกระทรวงมหาดไทยส่วนแยกขึ้นมา ให้มีเนื้อหาการทำงานเหมือนกับศอ.บต เดิม ไม่ได้เป็นการซ้ำซ้อนกัน ก็อยู่ในระหว่างการดำเนินการโดยความเห็นชอบจากรัฐมนตรีเป็นงานภายใน

ผมอยากจะบอกว่า วันนี้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ รัฐบาลให้ความสนใจมาก ก็คงจะกล่าวเป็นการรายงาน การบอกกล่าวกับพวกเราว่าการทำงานมีทิศทาง แนวทาง เป้าหมายค่อนข้างจะชัดเจน ที่สำคัญก็คือ

๑. กำหนดแนวทางให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีบทบาทหลักในการที่จะมาแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ อันนี้สำคัญ ท่านอาจจะดูว่าท่านรองนายกฯ เฉลิม อยู่บำรุง บอกว่าจะแจกปืนกลให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในขณะที่

บางหน่วยไม่เห็นด้วย เราจึงมาคิดต่อว่าจะเจอกันจุดตรงกลางตรงไหน ความพร้อมของกำนันผู้ใหญ่บ้านกับความสมเหตุสมผลของพื้นที่ที่ควรจะมี ผมก็เลยพูดว่าเราต้องยอมให้กำนันผู้ใหญ่บ้านเป็นเจ้าพ่อให้ได้มีเขี้ยวเล็บให้ได้ แต่ก็ไม่ใช่ทั้งหมด ต้องแล้วแต่พื้นที่

๒. การทำงานแบบมีเป้าหมาย พวกเราคงได้ยินหมู่บ้านเขียว เหลือง แดง รุนแรง ปานกลาง เฝ้าระวัง หรือปลอดเหตุ หรือเหตุเบาบาง วันนี้ใน ๑,๙๗๐ หมู่บ้านใน ๓ จังหวัด ๔ อำเภอ มีหมู่บ้านที่มีเหตุรุนแรง ไม่เฉพาะเหตุรุนแรง มีการฝังแกนนำ มีการถูกครอบไว้ทั้งหมดจำนวนร้อยละ ๗ จากจำนวน ๑,๙๗๐ หมู่บ้าน และที่เฝ้าระวังเหตุปานกลางยังกำกึ่งอยู่ คิดเป็นร้อยละ ๑๒ หมู่บ้านที่ปลอดเหตุหรือเหตุเบาบาง ฝ่ายกลไกภาครัฐ กำนัน ผู้ใหญ่ กล้ามอง กล้าดูแล สามารถคุ้มครองดูแลความปลอดภัยของพี่น้องประชาชนได้ งานพัฒนาเดินไปได้ร้อยละ ๘๑ คราวนี้จากเป้าหมายอย่างนี้เองเขาคิดระยะห้วงเวลา ๓ เดือนเท่านั้น ว่า ๓ เดือนเราไปดูอีกทีหนึ่ง แดงเป็นเหลือง เหลืองเป็นเขียว เท่าไหร่ อย่างไร ผมคิดว่าเป็นเป้าหมายค่อนข้างจะชัดเจน ๑ วิธีการ ๒ เป้าหมาย

๓. เรื่องของการจัดวางกำลัง ผมก็พยายามพูดว่าจริงๆ แล้วนายอำเภอหรือผู้ว่าราชการจังหวัดก็พร้อม เราจัดการได้ นี่คือสิ่งหนึ่งที่เราเข้าใจหัวอกนายอำเภอหรือผู้ว่าราชการจังหวัดดี ไม่มีโอกาสเป็นเจ้าภาพ

ในขณะเดียวกันเราต้องตกเป็นจำเลยอยู่ตลอดเวลา ก็เข้าใจเลยต้องพูดคุยกับท่านนายอำเภอ บอกว่าวันนี้ถ้าเขาไม่ยอมให้เรานั่งหัวโต๊ะไม่เป็นไร โต๊ะเป็นโต๊ะกลมไม่มีใครนั่งหัว เรามาสุมหัวชนกัน วางกำลังให้ดี หมู่บ้านนี้แดง หมู่บ้านนี้เขียว เราจัดกำลังแบบ อยู่ในตำบล แล้วก็สามารถเคลื่อนได้ไปหมู่บ้านตรงไหนได้ วันนี้ท่านนายอำเภอทั้ง ๓๗ อำเภอ ตกลงแล้ว ผมคิดว่า อาจจะเป็นสิ่งหนึ่งที่ผ่อนคลายได้แล้ว ก็เป็นโอกาสของการที่เราจะแสดงบทบาทของพวกเราในฝ่ายมหาดไทยได้เต็มที่ โชคดีว่าแนวทางอันนี้เริ่มดีขึ้นๆ ขณะเดียวกันสิ่งหนึ่งที่ผมบอกกับพวกเราว่า เรายังทำไม่ได้อยู่อย่างหนึ่งคือ ตัวของบุคลากรมหาดไทยเราที่อยู่ในพื้นที่ที่เป็นพื้นที่พิเศษ เรายังทำไม่ได้ว่าทำอย่างไรให้คนเหล่านี้ทำงานแบบพิเศษด้วย อันนี้คือสิ่งที่สำคัญ

ผมได้พยายามที่จะบอกกล่าวว่า พิเศษตรงนี้ไม่ใช่เป็นการนั่งชั่วโมงเพื่อจะได้ก้าวหน้ากว่าที่อื่น แต่ต้องทำงานแบบพิเศษนี้ พิเศษทำอย่างไร ผมว่าท่านนายอำเภอทุกคนก็รู้ความรับผิดชอบอย่างเต็มที่ ความทุ่มเทตั้งใจเต็มที่ การมีเครือข่ายที่จะไม่อยากให้เกิดเหตุ การเกิดเหตุในพื้นที่ตัวเองถือว่าเป็นการเสียหายอย่างมาก สิ่งตรงนี้ต้องเกิดขึ้นได้ ขอเรียนว่าวันนี้โชคดีว่าเกินกว่าครึ่งหนึ่ง แต่ก็ยังมีที่นั่งนับชั่วโมงอยู่ แต่ยังหวังในความก้าวหน้า ฉวยโอกาสตรงนั้นก็ยังมีอยู่ แต่ผมคิดว่าเป็นหน้าที่ของผมที่จะต้องทำตรงนี้ให้ให้เกิดประโยชน์ ให้เกิดผลให้ได้มากที่สุด

สายด่วนอุ่นใจ ๑๘๙๐

อันนี้ก็คือแนวทางอย่างหนึ่ง เมื่อเกิดสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยส่วนหน้าแล้ว ผมมีเลขโทรศัพท์คือเราใช้คำว่า **"สายด่วนอุ่นใจ ๑๘๙๐"** แต่มีปัญหาว่า ๑๘๙๐ เป็นตัววิ่งทางสถานีโทรทัศน์ เขาไม่ได้บอกว่าเป็นสายด่วนอุ่นใจเฉพาะพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ไปทั้งประเทศเลย วันนี้ในพื้นที่เรา วันนี้หรือเมื่อวานหรือตลอดไปก็ยังรับอยู่ ยังรับข้อร้องเรียนของพี่น้องประชาชนจากทั่วทั้งประเทศ ผมก็เลยต้องอาศัยส่งไปจังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ไหนต่อไหนหลายที่ ที่นอกเหนือจากพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ยังอยู่ ที่ร้องเรียนมากที่สุดคือจังหวัดนครศรีธรรมราช เราก็เลยต้องส่งไป ก็รบกวนท่าน ผู้ว่าฯ ตรงนี้ ๑๘-๑๙ จังหวัด ถ้ามีเป็นโน้ตไปถึงผู้ว่าราชการจังหวัดโดยตรง แล้วก็สำเนาแจ้งศูนย์ดำรงธรรมของจังหวัดด้วย ความจริงก็เหมือนกัน แต่ผมต้องการให้ถึงผู้ว่าฯ โดยตรงอีกทางหนึ่ง ขอให้ช่วย ดูแล อาจจะตอบกลับไปยังที่ ๑๘๙๐ ซึ่งเป็นโทรศัพท์ที่ท่านอยู่ตรงนี้ ท่านก็โทร.ได้เลย ออกที่จังหวัดยะลาที่ท่าสาป ซึ่งท่านอาจจะตอบเป็นการส่วนตัวว่า เรื่องนี้ท่านได้ดำเนินการแล้วอย่างไร ก็เป็นเลขหมายเป็นช่องทางเพิ่มเติมจากที่มหาดไทยได้กำหนด ๑๕๖๗ แล้ว ของเราก็เป็น ๑๘๙๐

การพูดคุยกันเป็นเสน่ห์ของพวกเรา

ผมรับผิดชอบงานเฉพาะในเขตพื้นที่เล็กๆ ใน ๕ จังหวัด แต่อย่างไรก็ตามสำหรับงานเรื่องอื่นๆ ถ้าท่านมีเรื่องอะไรที่เป็นข้อหารือ ผมในฐานะผู้ว่าราชการจังหวัดรุ่นพี่ ถ้าเห็นว่าพอที่จะมีประโยชน์ได้ ผมก็ยินดี แล้วอยาก

ให้พวกเราได้ติดตามข่าวสาร ข่าวที่ออกไปในทีวี ข่าวที่ออกทางวิทยุ อะไรเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในพื้นที่เราอย่านิ่งนอนใจ โทรคุยกับท่านปลัดกระทรวงฯ โทรคุยกับท่านรัฐมนตรี ท่านรับโทรศัพท์เอง แล้วก็ให้ความสำคัญในการคุย ที่สำคัญผมคิดว่าอยากจะให้พวกเรานึกดูว่า ถ้าเราได้พูดคุยกับท่าน ท่านก็มีโอกาสได้พูดคุยกับท่านนายกฯ มีเรื่องที่จะพูดคุย อย่างเรื่องปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้มีเกิดอะไรขึ้นมา พอเราพูดไปยังท่าน ท่านพูดกับนายกฯ ต่อได้ ท่านพูดกับหน่วยงาน รัฐมนตรีที่รับผิดชอบเรื่องนี้ได้ มีความรู้สึกว่าตัวเองมีเรื่องคุย แล้วก็มีความรู้เรื่องเหล่านี้มาก่อน จากนั้นก็จะเป็นเรื่องที่เป็นเสน่ห์ของพวกเราด้วยในอีกทางหนึ่ง

วันนี้คงแค่นี้ ขอบพระคุณ สวัสดี

การปฐมนิเทศผู้ว่าราชการจังหวัด ที่ได้รับการแต่งตั้งใหม่[๑]

หม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล
รองปลัดกระทรวงมหาดไทย

เป็นเวลาที่จะได้เกิดประโยชน์ร่วมกัน

ผู้ว่าราชการจังหวัดที่รักทุกท่าน เป็นกรอบที่ท่านปลัดกระทรวงมหาดไทยมอบให้นำเรียนท่านผู้ว่าฯ ทุกท่าน ขออนุญาตทำหน้าที่

ดีใจที่ได้มีโอกาสพบทุกท่าน และได้เคยทำงานร่วมกันมา คิดถึงท่านเสมอ เรื่องที่ท่านปลัดกระทรวงฯ มอบให้กระผมทำหน้าที่กำกับดูแล ซึ่งจะพูดเพียงนิดเดียว เพราะทุกท่านได้รับแนวนโยบายจากรัฐมนตรีฯ

---

[๑]ส่วนพัฒนาและบริหารจัดการความรู้ สถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย สรุปและเรียบเรียงจากการปฐมนิเทศผู้ว่าราชการที่ได้รับการแต่งตั้งใหม่ เมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๖ ณ ห้องประชุม ๑ อาคารศาลาว่าการกระทรวงมหาดไทย จัดโดยวิทยาลัยมหาดไทย

ไปแล้วในหลายเรื่อง ท่านมีอะไรฝากผมเรียนท่านปลัดกระทรวงฯ หรือว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องขอให้ช่วยแจ้งด้วย เป็นเวลา ๑๕ นาที ที่จะได้เกิดประโยชน์ร่วมกัน

หลักการทำงานในภูมิภาค

เมื่อสักครู่ก่อนที่จะมาพบทุกท่าน ได้ไปเสวนากับอัยการสูงสุด แล้วมีข้อคิดอะไรต่างๆ ที่ทางอัยการสูงสุดเสนอให้ซึ่งเป็นประโยชน์มาก เช่น เรื่องที่อัยการเห็นข้อขัดแย้งกับทางตำรวจเสนอขึ้นมา หากท่านผู้ว่าฯ เห็นด้วยกับทางตำรวจ หรือมีความเห็นแย้งกับทางอัยการจังหวัด หลายท่านก็บอกว่าดีมาก ที่จริงไม่ได้มองว่าอัยการจังหวัดจะต้องถูกต้องเสมอไป มอบให้ทางอัยการสูงสุดที่กรุงเทพฯ ตัดสิน

ผมคิดว่าเป็นอะไรที่บ่งบอกให้เห็นว่า ทางอัยการสูงสุดเองในหลายกรณีกลับเห็นด้วยกับท่านผู้ว่าราชการจังหวัด คือเห็นชอบที่เรามีความเห็นแย้งกับทางอัยการจังหวัด เป็นต้น แสดงให้เห็นถึงความบริสุทธิ์ผุดผ่องของการทำงานของภูมิภาค ท้ายที่สุดมอบให้อัยการสูงสุดตัดสิน ไม่ใช่เราจะไปทะเลาะ ไปขัดแย้งกับทางอัยการจังหวัดเสมอไป เรื่องนี้ท่านชุมพรฯ ท่านชูชาติฯ ที่เคยทำงานร่วมกันมาคงจะได้เล่าสู่กันฟัง มีหลายเรื่องที่เคยเกิดขึ้นที่จังหวัดเชียงใหม่

ปัญหาหมอกควันและไฟป่า

ผมขอเรียนต่อท่านเรื่องปัญหาหมอกควันและไฟป่าโดยย่อ ท่านได้รับการชี้แนะไปแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งจังหวัดพื้นที่ภาคเหนือตอนบน ขอให้จังหวัดที่มีข้อปัญหาเรื่องหมอกควัน ไฟป่า ได้เตรียมแผนรองรับในการ

จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการ วางระบบการติดต่อสื่อสารให้เกิดความชัดเจน ตามข้อสั่งการของท่าน มท.๑ เน้นมาตรการป้องกันไม่ให้จุดไฟมากมาย อย่างเช่น ที่เคยเกิดในหลายๆ ปีที่ผ่านมา เห็นท่านรองผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ (ท่านอดิศร กำเนิดศิริ) ก็ได้ให้สัมภาษณ์ทางช่อง ๑๑ ท่านพูดดี บอกว่าจะพยายามยื่นมือเข้าไปช่วยให้เกษตรกรหันมาใช้วิธีไถกลบในหลายๆ พื้นที่ที่จะทำได้ โดยจะบริหารจัดการเรื่องงบประมาณให้เกิดความเหมาะสม ที่ดีกว่า ก็ขอเป็นกำลังใจกับทุกท่าน เพราะว่าการติดตามประเมินผลในครั้งนี้ในการเกิดขึ้นซึ่งการเผาป่า เกิดปัญหาหมอกควัน ไฟป่านี้จะเป็นตัวชี้วัดประการหนึ่ง ขอเป็นกำลังใจให้ท่าน

ผมอยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่มา ๒ ปี ปีแรกไม่เกิดปัญหา เป็นความโชคดีอย่างยิ่ง แต่ปีที่ ๒ กลุ้มใจ ทำยังไงก็ไม่ทราบ ผลสุดท้ายไปขึ้นรถดับเพลิงแล้วเขาก็ยกกระเช้าเราขึ้นไป ผู้คนอยู่ข้างล่างก็ตกใจ ผู้ว่าราชการจังหวัดขึ้นไปทำอะไรอยู่บนกระเช้า กลัวตกลงมา เดี๋ยวต้องสิ้นเปลืองงบประมาณตั้งคนใหม่ ขึ้นไปกับนายกฯ ทัศนัย นายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ ขึ้นไปอยู่ข้างบน ไม่ใช่ต้องการภาพลักษณ์ แต่อย่างน้อยก็ทำให้เราสุขใจ เพราะทำยังไงก็ไม่สำเร็จ

ผมติดต่อไปทางศูนย์ฝนหลวงที่กรุงเทพฯ ขอให้มาทำฝนเทียม แต่ช้ามาก ผลสุดท้ายท่านสุมิตราฯ ได้ช่วยโทรถึงเพื่อนร่วมรุ่น วปอ. ที่เป็นผู้บริหารอยู่ในกระทรวงเกษตรฯ ท่านสุมิตราฯ

ติดต่อวันเดียวได้เลย วันรุ่งขึ้นส่งเครื่องบินมาเลย เริ่มปฏิบัติการที่จังหวัดเชียงใหม่ ผมนึกว่าทำวันแรกแล้วฝนคงจะตกทันที เข้าใจแบบพื้นๆ คงจะโชคเข้าข้างเรา เพราะตอนนั้นเป็นช่วงปลายของการจัดมหกรรมพืชสวนโลก นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวมากมาย ท่านชูชาติฯ จำได้ ก็ปรากฏขึ้นไปกับเครื่องบินฝนหลวงด้วย ขึ้นไปดูเขาปฏิบัติการ บินวนอยู่ประมาณ ๔๐ นาที ลงมาดีใจแล้ว ดีใจมาก เดี๋ยวฝนตกแน่นอน ปรากฏว่าเครื่องบินกระทรวงเกษตรฯ ขึ้นไป ๗ รอบ ๘ รอบ ฝนไม่ตก ไม่ได้ง่ายอย่างที่คิด ฝนไปตกวันสุดท้ายของงานมหกรรมพืชสวนโลก ปรากฏว่าเต็นท์คณะทูตานุทูตที่กางไว้คอยต้อนรับแขกในงานพิธีปิดปลิวกระเด็นเลย ฝนตกหนักมาก วันนั้นตัวชี้วัดฝุ่นละอองลดลงอย่างปาฏิหาริย์

ที่ผมได้กราบเรียนท่านมาไม่ใช่อะไร ด้วยความรู้สึกของเราเองว่าไม่รู้จะทำอย่างไรให้หมอกควันลดลง ก็ต้องไปฉีดน้ำรอบคูเมืองจังหวัดเชียงใหม่ บางคนมองอาจจะนึกว่าเราสร้างภาพ อยากไปนั่งรถฉีดน้ำ แต่นั่นเป็นความสุข ในเมื่อฝนไม่ตก เราก็ทำฝนของเราเอง อย่างน้อยบริเวณรอบคูเมืองแถวข่วงประตูท่าแพโดยรอบ อากาศตรงนั้นดีกว่าที่อื่นแน่นอน ก็ขอเป็นกำลังใจกับท่าน

เรื่องการแก้ไขปัญหาหมอกควัน เห็นจังหวัดแม่ฮ่องสอน ท่านก้าวล้ำมาก ท่านไปเจรจากับประเทศเพื่อนบ้านไว้แล้วว่าจะไม่ให้เผา ขอให้ท่านโชคดี ท่านก็ทำทุกๆ บริบทหมดนะ การประกาศพื้นที่ภัยพิบัติ และการใช้จ่ายเงินงบประมาณต้องมีความโปร่งใส ตามที่กรอบนี้เขียนให้ผมเรียนต่อท่านให้เป็นไปตามระเบียบราชการโดยเคร่งครัด สักครู่จะมีท่านผู้แทนจากสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินมาบรรยายด้วย เห็นว่าท่านเน้น ให้ภาคส่วนอื่นๆ ร่วมกันปฏิบัติงานให้เกิดความเข้าใจในเรื่องการบริหารจัดการงบประมาณ อย่าให้เป็นข้อปัญหาตามมาหลังจากที่ท่านพ้นหน้าที่ไปแล้ว

ปัญหาความปลอดภัยทางถนนในช่วงเทศกาล

เรื่องต่อไปเรื่องความปลอดภัยทางถนน ผมได้ไปนั่งอยู่ที่ศูนย์กับท่านอธิบดีฉัตรชัยฯ อีกสักครู่ท่านอธิบดีจะมาพูดกับท่าน ก็ภาวนากันมาตลอดเลยตั้งแต่วันแรกถึงคืนวันสุดท้าย ทำไมเพิ่มรวดเร็วอย่างนั้น ทีแรกก็ลดลงไปแล้ว ลดฮวบเลย ลดลงไปอย่างที่พวกเราดีใจมาก ท่านอธิบดีบอกเดี๋ยวต้องฉลองกันนะ ดีใจมากคืนวันสุดท้ายทีนี้ตัวเลขที่ย้อนกลับมาก็คืออย่างที่ท่านทราบครับ ไม่สวมหมวกนิรภัย เมาแล้วขับ แล้วปีนี้เกิดถนนสายหลักมากกว่าถนนสายรอง ห้วงเวลาเหมือนเดิม

วันสุดท้ายที่ท่านรัฐมนตรีฯ ไปปิด รวมทั้งท่านอธิบดี ปภ. เองก็กล่าวในเมื่อเรารู้อยู่แล้วว่าห้วงเวลาไหนจะเกิดปัญหา ซึ่งปัญหามาจากชาวบ้านในพื้นที่ ปัญหาจากนักท่องเที่ยวน้อย เพราะฉะนั้น ใครจะไปโทษว่ารถป้ายแดง เด็กซื้อรถใหม่แล้วมาหัดขับเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดเชียงรายไม่ใช่เลย จะเป็นคนในพื้นที่เพราะดื่มสุรา เมาแล้วขับ แล้วก็เกิดปัญหาระหว่างเวลา ๔ โมงเย็น ๕ โมงเย็น จนถึงเวลา ๒ ทุ่ม วันนั้นพูดกันที่กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ผมอยู่กรุงเทพฯ รู้สึกเหงาเหมือนกัน งานที่เคยได้พบปะผู้คนหายไปหมด รู้สึกอิจฉาท่านผู้ว่าฯ มาก จึงต้องหาเรื่องไปนั่งที่ศูนย์ของกรมป้องกันฯ ไปนั่งร่วมดูสังเกตการณ์ เพราะตัวเลขเขาเข้ามาจากทุกจังหวัดว่ามีอะไรบ้าง

อย่างไร ทุกจังหวัดก็อุ่นอกอุ่นใจ จนถึงวันสุดท้าย คืนวันสุดท้าย นี่เป็นการชี้ให้เห็นว่าเราประมาทไม่ได้เลย

แต่ที่น่าจะตกใจที่สุดก็คือท่านผู้ว่าฯ ตราดพี่ซุงของเรา ท่านรายงานทางกระทรวงฯ ตอนแรกท่านรัฐมนตรีฯ บอกว่าห้ามรถวิ่งทุกคันเลยรึเปล่าในจังหวัด เพราะไม่เกิดอุบัติเหตุแม้แต่นิดเดียวเสียชีวิต อุบัติเหตุต่างๆ ไม่มีเลย ท่านผู้ว่าฯ ก็เฉลยให้พวกเราได้ทราบบอกตรวจถี่มาก และตำรวจทำงานกับท่านผู้ว่าฯ ในลักษณะที่เรียกว่าเป็นเพื่อนร่วมจังหวัดกันโดยแท้จริง ไม่ได้คิดอะไรอย่างอื่น นอกจากจะต้องการให้จังหวัดตราดได้รับความสำเร็จ ก็ใคร่ขอเรียนกับท่านด้วย มาตรการตัวชี้วัด การปฏิบัติให้สื่อมวลชนเกิดการรับรู้รับทราบในการทำงานของท่านผู้ว่าฯ ขอฝากท่านด้วย ทุกท่านมีประสบการณ์มากมายที่ผมจะไม่ขอนำเรื่องนี้มาย้ำเรียนอะไร

เรื่องการประกาศภัยพิบัติ

ท่านรัฐมนตรีว่าการฯ ย้ำไปแล้วว่า ขอให้จังหวัดประกาศภัยพิบัติเป็นรายหมู่บ้านเท่านั้น เพราะที่จังหวัดถือปฏิบัติในเรื่องนี้ด้วยความพินิจพิเคราะห์อยู่ แล้วแจ้งให้กระทรวงมหาดไทยทราบภายในวันเดียวกัน เพื่อเรียนผู้บังคับบัญชา และประกอบการดำเนินงานในเรื่องงบประมาณแผ่นดิน

ระยะเวลาในการช่วยเหลือ ให้นับตั้งแต่วันที่เกิดเหตุภัยพิบัติ ซึ่งหากไม่สามารถช่วยเหลือภายใน ๓ เดือนที่กำหนด ขอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดขยายเวลาและให้อธิบดีกรมป้องกันฯ อนุมัติการขยายเวลา ขอให้เป็นไปด้วยความเคร่งครัด เรียบร้อย การใช้จ่ายงบประมาณต้องเป็นการใช้เฉพาะหน้าที่มีความจำเป็นฉุกเฉินเร่งด่วน และต้องเป็นการซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพเดิม แต่ไม่สามารถใช้งบประมาณซ่อมให้ดีกว่าเดิมได้ แปลว่า ดีกว่าเดิม ท่านโปรดใช้วิจารณญาณ

การประกาศภัยพิบัติและการเบิกเงินทดรองราชการ ซึ่งทางสำนักงบประมาณได้มีการทักท้วงเรียกเงินคืน ขอให้จังหวัดปฏิบัติตามหลักเกณฑ์แนวทางที่ปลัดกระทรวงมหาดไทย ได้ลงนามแจ้งไปแล้ว และรายงานให้กระทรวงมหาดไทยทราบ เพื่อให้กรมป้องกันฯ อุทธรณ์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและรองรับการชี้แจงต่อหน่วยงานตรวจสอบ เมื่อมีการประกาศภัยพิบัติ และเริ่มใช้เงินทดรองตามอำนาจของท่านผู้ว่าราชการจังหวัด ขอให้รายงานให้กระทรวงมหาดไทยทราบภายใน ๒๔ ชั่วโมง เรื่องนี้คงชัดเจน กราบเรียนท่านผู้ว่าราชการจังหวัดทุกท่านด้วยความจริงใจ

เรื่องการใช้วิทยุสื่อสาร

ขณะนี้ได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) แล้ว มีคลื่นความถี่กลาง คลื่นความถี่ที่ได้

รับมอบหมายอีก ๑๘ คลื่น เพื่อใช้คลื่นความถี่ได้อย่างถูกต้อง และสามารถครอบคลุมถึงการใช้วิทยุของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านและภาคีเครือข่าย สิ่งนี้สำคัญมาก

เรื่องผังเมืองหมดอายุ

ผมมาอยู่ส่วนกลางได้ไปประชุมที่กรมโยธาธิการและผังเมือง เรื่องกรณีผังเมืองหมดอายุมอบหมายให้ผู้ว่าราชการจังหวัดได้กรุณากำชับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเร่งรัดการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร ผังเมืองหมดอายุเป็นช่องว่างสำคัญ หลายจังหวัดประชุมครั้งสุดท้ายที่ผังเมือง นั่งประชุมกันแล้วก็บอกว่าหมดอายุ แล้วไม่ทำกันให้เรียบร้อย ระหว่างที่หมดอายุไปนี้ก็เลยสร้างกันใหญ่เลย เหมือนกับวัวหายแล้วล้อมคอก ผมฟังจากท่านผู้ทรงคุณวุฒิกล่าวในที่ประชุมที่ผังเมืองแล้วกลุ้มอกกลุ้มใจ ตัวอย่างกรณีจังหวัดเชียงใหม่ ปล่อยให้เว้นว่างมา แล้วก็ประกาศไม่ได้สักที พอประกาศก็ Debate กันอีก อุทธรณ์กันอีก อย่างกรณีหนึ่งผู้ทรงคุณวุฒิกล่าว พอวัดจากริมปิงไปได้ตามระยะทางตามกฎหมายสร้างคอนโดฯ สูง ท่านชุมพรฯ คอนโดของท่านรึเปล่า

นายชุมพร แสงมณี ผู้ว่าราชการจังหวัดน่าน : ของจังหวัดเชียงใหม่ไม่เฉพาะตรงนั้น แม้กระทั่งถนนหน้าศาลากลางที่เป็นถนนสมโภช ๗๐๐ ปี จะทำกิจกรรมประมาณ ๒๕ กิจกรรม จะต้องห่างจากขอบ ๑๕ เมตร แต่มีปัญหาก็ปล่อยกันไป ลักษณะอย่างนี้ ผมเคยทำเรื่องหารือทักท้วง ต่อสู้กันระหว่างว่าห้องแถว ตึกแถว เรือนแถวนี้คืออะไร ก็ตีความแบบศรีธนญชัยบอกเรือนแถวเป็นอย่างนี้ ผมบอกทั้งหมดไม่ได้ แล้วกรมโยธาฯ ตอบไปแล้วผู้รับผิดชอบโดยตรงเวลานี้ กลายเป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมายควบคุมอาคารปี ๒๒ คือผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล รองปลัดกระทรวงมหาดไทย : ท่านผู้ว่าฯ น่าน ได้กรุณาเล่า กรณีจังหวัดเชียงใหม่ ปรารภกันอย่างมากว่าเป็นมานานหลายปี ช่วงที่ผมทำงานที่จังหวัดเชียงใหม่ก็เจอข้อปัญหานี้ แล้วพอไม่ต่ออายุกลายเป็นผลดี ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอนุมัติกันใหญ่ สร้างคอนโดฯ ฝรั่งเขาตั้งข้อสังเกต เขาบอกว่าถ้าเจริญมากมายเหมือนกรุงเทพฯ เขาจะ Retired ตัวเองออกจากจังหวัด ท่านสุมิตราฯ อยากให้จังหวัดสุโขทัยเป็นอย่างนั้นหรือไม่ เหมือนที่ท่านเคยให้สัมภาษณ์ในมติชนบอกว่า จังหวัดสุโขทัยไม่ได้มีเฉพาะเทศกาลลอยกระทง มีอย่างอื่นอีกมากมายที่เป็นมรดกของแผ่นดิน ผมชอบมากเลยบทสัมภาษณ์ของท่านผมได้อ่านแล้ว เดี๋ยวจะให้ทุกคนได้อ่านกันด้วย ผมมีความชื่นใจกับบทสัมภาษณ์และวิสัยทัศน์ของท่าน ยอดเยี่ยมมาก การพัฒนาเมืองเน้นการซ่อมแซมเขื่อนป้องกันตลิ่ง หากจังหวัดหรือท้องถิ่นไม่มีความพร้อมในการดำเนินการให้แจ้งมายังกรมโยธาธิการและผังเมือง เพื่อสนับสนุนอุปกรณ์ในการก่อสร้างโดยไม่ชักช้า

ข้อสังเกตเรื่องผังเมือง ตรงนี้บอกทางฝ่ายวิชาการของกระทรวงมหาดไทย บอกหาประโยชน์ในการใช้ที่ดินโดยอาศัยช่องโหว่ในการไม่ประกาศใช้กฎหมายผังเมืองสักที แล้วก็อุทธรณ์ร้องเรียนกัน โดยอ้างอย่างเช่น บอกว่าทำไมไม่เลียนแบบจังหวัดแม่ฮ่องสอน อาคารไม่สูงใหญ่โตท้องถิ่นตอบหน้าตาเฉยว่าที่ดินจังหวัดเชียงใหม่แพงกว่าจังหวัดแม่ฮ่องสอนจะมีใครมาสร้าง ๒-๓ ชั้น ตอบแบบนี้ท่านผู้ว่าฯ คงอึดอัดใจ ใครจะรักจังหวัดของเรามากไปกว่าคนในจังหวัด ผู้ว่าฯ ไปอยู่เราก็เป็นคนต่างพื้นที่กันส่วนใหญ่ เราให้ความจริงใจถึงขนาดนี้ แต่ถ้าพูดกันในเชิงนี้คงลำบาก

เรื่อง AEC

ผมขออนุญาตท่านเรื่องสุดท้าย เป็นเรื่องที่ทางกระทรวงติดตามผลอยู่ โดยมอบให้ผมติดตามเรื่องนี้และตัวชี้วัด ก.พ.ร. ท่านต้องช่วยผมด้วย เพราะว่าผมจะโทษท่าน ถ้าไม่ผ่าน ตัวชี้วัดอะไรต่างๆ ถึงการทำงานของกระทรวงมหาดไทยที่เกี่ยวข้องกับ AEC ขอเรียนย้ำกับท่านอีกครั้งหนึ่ง เราพูดกันว่าเริ่มต้นปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ที่จริงแล้วเริ่มต้นตั้งแต่เที่ยงคืนวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๘ โดยความหมายคือท่านตื่นขึ้นสู่เช้าวันใหม่ ๑ มกราคม ๒๕๕๙ นั่นคือวันจริง เพราะฉะนั้น โดยข้อเท็จจริงแล้วคือ ๑ มกราคม ๒๕๕๙ ที่ AEC จะมีผลบังคับใช้ และท่านอย่าได้ตกใจ ตอนนี้ชาวบ้านลือกันไปทั่วตามที่มีข้อร้องเรียนเข้ามาทางส่วนกลาง กล่าวหาว่าชาวต่างชาติอีก ๙ ประเทศ จะเดินพลุกพล่านเข้าสู่ราชอาณาจักร ไม่ใช่แบบนั้น สมุดวีซ่า สมุดพาสปอร์ตอะไรต่างๆ ยังเป็นไปตามปกติของการกำหนดใช้กับมิตรประเทศของประเทศไทย ที่สำคัญคือเราสงวนไว้ใช้เฉพาะ ๘ อาชีพที่มีการแลกเปลี่ยนกันได้

จังหวัดชัยนาทได้กรุณาให้ผมไปพบปะกับหัวหน้าส่วนฯ แล้วกับประชาชนเมื่ออาทิตย์ที่ผ่านมา และเรียนท่านไปว่าวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีของจังหวัดชัยนาท ซึ่งมีท่านผู้บริหารร่วมอยู่ในที่ประชุมวันนั้นด้วย บอกทำให้เกิดเข้าใจภาพลักษณ์ให้ดีเยี่ยม จังหวัดชัยนาทมีความพอดี

ท่านชุมพรฯ จังหวัดชัยนาท มีวิทยาลัยระดับอุดมศึกษาอยู่เพียงที่เดียวคือ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เอามาให้เป็นภาพที่เด่นชัดเลยว่า จบจากที่นี่แล้วต่างประเทศให้คะแนนยอมรับจะได้ไปทำงานในกลุ่มอาเซียนของเราได้ เช่นเดียวกับที่เราจะต้อนรับพยาบาลจากต่างประเทศให้เข้ามา ก็มีข้อมูลว่าทางประเทศสิงคโปร์และอีกหลายๆ ประเทศ ชื่นชมพยาบาลของประเทศไทยมาก เพราะว่าทำงานด้วยน้ำจิตน้ำใจโดยแท้ เน้นเรื่องนี้ขึ้นมาโดยยกเรื่องการศึกษาเป็นภาพแรก ขอกราบเรียนฝากท่านผู้ว่าราชการจังหวัดด้วย จังหวัดใดที่มีสถานศึกษาเยอะๆ ท่านได้ช่วยกรุณาทุ่มเทเพื่อภารกิจของ AEC ที่เราจะได้มีจุดยืนที่แข็งขัน

จังหวัดชัยนาทเสนอเรื่องสถานที่ท่องเที่ยวเรื่องสวนนก หรือ Bird Park ผมเรียนท่านว่า เคยพาคณะทูตไปเยี่ยม Bird Park หรือสวนนกนี้ แต่วันนั้นเข้าใจว่านกจะนอนหลับไปถึงแล้วไม่เห็นนกเลย เห็นแต่นกประดิษฐ์ซีเมนต์ตัวใหญ่ตั้งอยู่หน้าๆ สวนนก ตกใจ ทำไมมีแต่นกตัวนี้ พอเข้าไปก็ไม่เห็นมีนก มีน้อยมาก เรียนท่านผู้ว่าฯ จำลอง เพราะผมเคารพนับถือท่านมาก บอกถ้าท่านกำหนด Positioning ไว้ว่าเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ ต้องทำ Bird Park ให้เลอเลิศด้วย คนจะได้อยากไป เพราะว่าอยู่ใกล้กรุงเทพฯ

ขอเรียนฝากท่านด้วย เรื่องการศึกษา ท่านชุมพรฯ ท่านชูชาติฯ ท่านคงจำภาพข้าราชการคนนี้ได้ นั่งรถสามล้อเครื่องเองเลยที่หน้าลานพระบรมราชานุสาวรีย์สามกษัตริย์ หน้าศาลากลางจังหวัดเดิมของเชียงใหม่ ผมก็ได้เยาวชนจากโรงเรียนยุพราชวิทยาลัยมาช่วยรณรงค์ถือธง ตอนนั้นชาวบ้านแตกตื่นกันบอกว่า ผมไปนั่งรถสามล้อเครื่องแล้วติดธงอาเซียนเต็มทั้ง ๑๐ ประเทศ ชาวบ้านตกใจ เขาบอก เขากลัว เพราะแถวนั้นรถติดอยู่แล้ว ชาวบ้านกลัวว่าผมจะไปสร้างปัญหาเพิ่มเติม ผมบอกชาวบ้านว่าไม่ได้นั่งรถตุ๊กตุ๊กมานาน นั่งแค่แป๊บเดียวบนลานเท่านั้น พอผมลงจากรถสามล้อเครื่องได้ ชาวบ้านโล่งใจ เพราะเขาบอกว่าตรงนั้นรถติดอยู่แล้ว ผมอยากจะให้เยาวชนเป็นหลักให้กับทุกจังหวัดเรื่องอาเซียน

วันนั้นที่จังหวัดชัยนาทมีผู้ถามว่า คนที่อายุมากๆ กันแล้วจะต้องมาเรียนภาษาอาเซียน ภาษาต่างประเทศ คงเรียนไม่ไหวหรอก ผมตอบว่าท่านไม่ต้องไปเรียนครับ อายุขนาดนี้แล้ว เหมือนผมถูกจับให้ไปเรียนภาษาใหม่ตอนนี้ ผมสู้ไม่ไหวแน่ เลยบอกแต่สิ่งที่คุณพ่อคุณแม่กับผู้ใหญ่จะต้องทำ คือ คะยั้นคะยอลูกหลานเยาวชนให้เรียนภาษาต่างประเทศ ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลัก แล้วก็ภาษาประเทศเพื่อนบ้าน วันนั้น ก.พ.ร. ท่านมนุชญ์ วัฒนโกเมร อดีตรองปลัดกระทรวงฯ ให้ผมร่วมเสวนาข้าราชการพันธุ์ใหม่ นปร. พูดกันจนเสร็จ ๔ โมงครึ่ง ผมกลับบ้านแล้ว ถามข้าราชการ นปร. (โครงการพัฒนานักบริหารการเปลี่ยนแปลงรุ่นใหม่) บอกเดี๋ยวน้องๆ คงกลับหอพัก กลับบ้านกันหมด ปรากกฏว่าเขาไม่กลับ เขารายงานต่อท่านมนุชญ์ฯ ในวันนั้นว่า เดี๋ยวพวกเราเรียนภาษาบาฮาซา มลายูต่อ แต่เขาอายุเท่านั้นเรียนได้นะ แล้วก็ชาญฉลาดทั้งสิ้น ก็เรียนต่อจนถึง ๑ ทุ่ม

เพราะฉะนั้น ถ้าถามว่าภาษาอะไรน่าจะเป็นประโยชน์ในอาเซียน ดร.สุรินทร์ พิศสุวรรณ เคยมาบรรยายที่กระทรวงฯ ท่านบอกว่าคือภาษาบาฮาซา เพราะว่าประชากรในอาเซียนพูดมากที่สุดรองจากภาษาอังกฤษก็คือภาษาบาฮาซา มลายู บรูไน อินโดนีเซีย ถ้าท่านสนับสนุนลูกหลานได้ให้เรียนภาษาอื่นด้วยนอกจากภาษาอังกฤษนะครับ

ผมจะไม่พูดเรื่องการเตรียมความพร้อมสู่อาเซียน เพราะปรากฏอยู่ใน Website แล้ว ท่านกรุณาเข้ามาเยี่ยมใน Website ของกระทรวงมหาดไทย ให้เจ้าหน้าที่กลุ่มยุทธศาสตร์ ทั้งยุทธศาสตร์จังหวัด และกลุ่มจังหวัดด้วย จะบอกไว้ถึงแนวทางการทำงานของจังหวัดว่า มีอะไรบ้าง วางไว้เป็นขั้นตอน ไม่ต้องไปหวั่นวิตก อย่าไปเข้าโรงเรียนอะไรกันมากๆ หมายถึงประชาชน หากท่านผู้ว่าราชการจังหวัดจะได้กรุณาสนับสนุนลูกหลานเยาวชน เชื่อว่าทางหอการค้า ทางสภาอุตสาหกรรมเขาจะต้องมีความชอบอกชอบใจในเรื่องนี้ เป็นสิ่งที่ส่วนกลางทำอยู่ ขอติดตามการทำงานจากท่านผู้ว่าราชการจังหวัดต่อไป ขอความร่วมมือร่วมใจจากท่าน ช่วยมอบเจ้าหน้าที่กลุ่มยุทธศาสตร์จังหวัดช่วยติดตาม เรื่องนี้ ซึ่งได้เคยมอบเป็นแนวทางปฏิบัติให้กับทุกจังหวัดไปแล้วทั้ง ๗๖ จังหวัด แม้แต่กรุงเทพมหานคร มาประชุมในห้องประชุมแห่งนี้ เขาก็รับไปด้วยในฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะทำงานในกรอบนี้ด้วย จังหวัดได้ส่งการกำหนดตำแหน่งผลิตภัณฑ์ (Positioning) เข้ามาครบแล้วทั้ง ๗๖ จังหวัด แต่ท่านอาจจะไม่เคยเห็นของจังหวัดอื่น ขอนำเสนอท่านเป็นตัวอย่างเท่านั้น

ความไม่พร้อมในการปกครองตนเองของจังหวัด

ที่จังหวัดนครปฐม ท่านสรุพล แสวงศักดิ์ ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดสิงห์บุรี คงจำได้ส้มโออะไรนะขึ้นชื่อลือนาม ไปซื้อที่ภาคเหนือก็จะไม่อร่อยเท่า ส้มโอนครชัยศรี ต้องเอาให้เกิดความโดดเด่นให้ได้ Hub of Seafood สมุทรสาครนี้ อ่านดูแล้วตกใจมากเลย จังหวัดมี ๓ อำเภอ แต่รายได้ส่งให้เป็นภาษีอากรชำระให้กับส่วนกลางมหาศาลเหลือเกิน จังหวัดน้อยๆ นี้ แล้วประเทศไทยส่งกลับไปยังจังหวัดสมุทรสาครน้อยมาก เพราะจังหวัดมีความพร้อมจริงๆ แสดงการบริหารแรงงานพม่าเก่งมากเกิดความเรียบร้อยครบถ้วน จังหวัดชลบุรีอีกจังหวัดหนึ่ง ชำระภาษีเป็นรายได้ให้กับรัฐบาลสูงมาก แต่เราส่งกลับไปยังจังหวัดนี้ ๑ ใน ๑๐ เอง ที่ทางประเทศไทยช่วยกลับไปยังจังหวัดชลบุรี ด้วยความพร้อมของท่าน จังหวัดภูเก็ตมีรายได้มหาศาลชำระให้กับส่วนกลาง แต่ส่งกลับไปช่วยจังหวัดภูเก็ตน้อยกว่าที่ได้ชำระ

เพราะฉะนั้น ที่จังหวัดเชียงใหม่ หลายเวทีตกใจนึกว่าเราชำระสูงเหมือนจังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง จังหวัดปทุมธานี จังหวัดสมุทรสาคร ไม่ใช่เลย กลายเป็นว่าจังหวัดเชียงใหม่ชำระต่อปีอยู่ที่ประมาณ ๘,๐๐๐ ล้านบาท แต่รัฐบาลช่วยกลับไปยังจังหวัดนี้ร่วม ๔๐,๐๐๐ ล้านบาท ท่านเข้าไปใน Website ของกระทรวงการคลัง เรื่องจะปกครองตนเองลำบากมาก กราบเรียนท่าน

และปกครองตนเองแล้ว ตอนนั้นมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ให้ผมได้ร่วมเสวนา ผมบอกว่าจะได้คุ้มเสียหรือไม่ แล้วจะปกครองตนเองได้ยังไง ในเมื่อเงินกลับมายังจังหวัดมาจากทุกจังหวัดทั่วประเทศ อยู่ๆ บอกจะเป็นเอกเทศเลยตาม พ.ร.บ. ที่ยกร่าง บอกข้าราชการไม่ต้องสังกัดกระทรวง ทบวง กรมที่กรุงเทพฯ อีกต่อไป ให้ขึ้นตรงต่อจังหวัดเชียงใหม่

ผมกราบเรียนฝากท่านด้วย ในฐานะที่ท่านมีภูมิลำเนาอยู่ที่นั่น จะได้ไม่คุ้มเสีย ที่สำคัญรัฐบาลของท่านนายกฯ จะบริหารจังหวัดอย่างไร หากแยกตัวเองออกไปจากกรุงเทพฯ เลย ที่สำคัญรายได้จังหวัดเราไม่ได้มีรายได้เหมือนจังหวัดระยอง จังหวัดปทุมธานี หรือจังหวัดนครปฐม จังหวัดนครปฐมมีรายได้เยอะ ชำระให้ส่วนกลางเยอะมาก และส่วนกลางก็ช่วยกลับไปยังจังหวัดนครปฐมนิดเดียว ต้องเข้าใจบริบทตนเองก่อน ไม่ใช่คำก็จะ Self-Government ปกครองตนเอง แล้วก็กลายเป็นความแบ่งแยก จะไม่ยอมขึ้นต่อส่วนกลาง กระผมคิดว่าเราหลงทางกันประเด็นนี้

วันนั้น ม.เที่ยงคืนกับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่บอกรับทราบข้อมูลนี้ หมายถึงคนที่มีจิตใจยุติธรรม เขาบอกไม่เคยมีใครเอาเรื่องตัวเลขงบประมาณนี้มาอ้าง น่าห่วงใย ตอนนี้เกิดกระแสขึ้นที่จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดภูเก็ต และจังหวัดขอนแก่น เรื่องจะปกครองตนเอง ผมขออนุญาตแล้วกัน จังหวัดขอนแก่นก็ชำระน้อยแต่ส่วนกลางส่งเงินกลับไปช่วยมาก เงินทองมาจากทุกจังหวัด เพื่อความเป็นประเทศไทยเดียวกัน

อันนี้คิดนอกกรอบของกระทรวงฯ ที่เราเขียนขึ้นเป็นกรณีตัวอย่าง อาชีพอะไรที่เพื่อนบ้านเก่งกว่าเรา และอาจมาแย่งอาชีพคนไทย วันก่อนเสวนากันเรื่อง Hospitality กิจการโรงแรม รีสอร์ท ร้านอาหาร ตอนนี้ท่านไม่ต้องไปที่ไหน ไปแค่ถนนข้าวสาร มีคนฟิลิปปินส์โนเต็มไปหมด Management Resort หลายแห่ง คนฟิลิปปินส์มาเป็นผู้จัดการ แต่อาชีพเดียวที่เรายังสงวนไว้คือ มัคคุเทศก์ที่ชาวต่างชาติมาทำไม่ได้ อันนี้เป็นหลักสากล คนไทยก็ไปทำในต่างประเทศไม่ได้ นอกจากจะแอบทำ มีเพียง ๘ สาขาวิชาชีพที่ยอมแลกเปลี่ยนกันได้คือ อาชีพวิศวกร พยาบาล สถาปนิก การสำรวจ นักบัญชี ทันตแพทย์ แพทย์ และการบริการ/การท่องเที่ยว เท่านั้น

สุดท้ายขอบพระคุณท่าน ท่านให้ผมพูดนานมากเลย ธุรกิจสปามีข้อสังเกตของกระทรวงพาณิชย์ มีประเทศหนึ่งของอาเซียน ขออนุญาตไม่เอ่ยชื่อประเทศ ลอกของเราไปทั้งดุ้นเลย และไปอ้างว่าเป็นของตนเอง เอาความนุ่มนวลสวยงามจากล้านนานี้ไป ผมขอจบด้วยภาพบนจอ หัวใจของการดำรงประเทศไทยในอาเซียน ก็คือการยึดถือแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงเป็นดวงใจของคนไทยทั้งแผ่นดินมาประกอบใช้

กราบขอบพระคุณท่านผู้ว่าฯ และท่านผู้ตรวจฯ ทุกท่านครับ

คณะผู้จัดทำ

บรรณาธิการบริหาร

นายทรรศนะ วิชัยธนพัฒน์ ผู้อำนวยการสถาบันดำรงราชานุภาพ

ที่ปรึกษากองบรรณาธิการ

นางสุกานดา วรเชษฐบัญชา ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านนโยบายและแผน

หัวหน้ากองบรรณาธิการ

นายอภิชัย ชัยชมภู ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาและบริหารจัดการความรู้

กองบรรณาธิการ

นางวันเพ็ญ ทรงวิวัฒน์ นางณิรมล เกิดแก้ว

นางกาญจนา แจ่มมินทร์ น.ส.สุพัตรา บุญถึง

ศิลปกรรม/จัดทำรูปเล่ม

นางสาวอัจนา เตชะพันธุ์

ส่วนพัฒนาและบริหารจัดการความรู้ สถาบันดำรงราชานุภาพ
สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย โทร. ๐-๒๒๒๑-๕๙๕๘, ๕๐๕๕๖ (สื่อสาร สป.มท.)

“บทความหรือข้อคิดเห็นใดๆ ที่ปรากฏในเอกสารความรู้ สดร.
เป็นวรรณกรรมของผู้เขียนโดยเฉพาะ
สถาบันดำรงราชานุภาพและกองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นด้วย”

พิมพ์ที่ บริษัท บพิธการพิมพ์ จำกัด 70 ถ.ราชบพิธ แขวงวัดราชบพิธ เขตพระนคร กทม. 10200
โทร. 0-2222-5555, 0-221-9781 โทรสาร 0-2221-6433 นายยอดยิ่ง โสภณ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา พ.ศ. 2556
E-mail Address : borpitt@hotmail.co.th

ค่านิยมสร้างสรรค์
ของสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
"...วิสัยทัศน์ดี มีคุณธรรม น้อมนำความพอเพียง"

สถาบันดำรงราชานุภาพ
สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย เขตพระนคร กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐
โทรศัพท์/โทรสาร ๐-๒๒๒๑๕๙๕๘ http ://www.stabundamrong.go.th